ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

Вилоят ижтимоий-сиёсий рўзномаси

№ 55 (10.304).

1992 йил 19 март пайшанба

Баҳоси 1 сўм.

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА СУҲБАТ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов АҚШ Давлат котибининг Ўзбекистонга ташриф буюрган махсус вакили Н. Салго, АҚШнинг Ўзбекистон Республикасидаги муваққат ишлар вакили Майкл Мозер ҳамда АҚШнинг Тошкентдаги элчихонаси котибаси Дария Фейнни қабул қилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов меҳмонларнинг Ўзбекистон билан Америка Қўшма Штатлари ҳукуматлари ўртасида дипломатия алоқаларини йўлга қўйишдаги хизматини таъкидлаб ўтди. У Ўзбекистон дунёнинг энг тараққий этган мамлакатларидан бири бўлган АҚШ билан иқтисодий, сиёсий ва дўстона алоқаларни ривожлантиришга тайёр эканлигини айтди. Ўзбекистонда элчихоналар очиш ниятини билдирган қирққа яқин мамлакатдан Тошкентда биринчи бўлиб АҚШ элчихонасининг очилиши ва унда Америка Қўшма Штатлари байроғининг тантанали кўтарилиши ҳам ҳар иккала мамлакат халқларининг бир-бирига ҳурмат ва эҳтиромининг далолатидир, деди республика Президенти.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири У. А. Абдураззоқов иштирок этди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг қарори

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДАН ЧАҚИРИЛГАН МУДДАТЛИ ХИЗМАТДАГИ ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИ ЧАҚИРИБ ОЛИШ ТЎҒРИСИДА

Собиқ СССР давлатларининг ҳудудида, МДҲ Бирлашган Қуролли Кучларининг бирлашмалари, қўшилмалари ва ҳарбий қисмлари жойлашган бир қатор жойларда зиддиятли вазият юзага келганлиги натижасида Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмиш муддатли хизматдаги ҳарбий хизматчиларни ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатдан фаол ҳимоя қилиш зарурати туғилди. МДҲ таркибига кирмаган республикаларда бу масала, айниқса долзарбдир.

Ўз миллий армиясини тузишни эълон қилган бир қатор республикаларда нафақат жанговар техника ва қурол-яроғларни, балки шахсий составни ҳам миллийлаштириш ва хусусийлаштиришга, Ўзбекистон Республикасидан чақирилган ҳарбий хизматчиларни шу республикаларга содиқман, деб ҳарбий қасамёд қабул қилишга мажбурлашга уриниш бўлмоқда. Ҳарбий қисмларни миллатлараро зиддиятларни ҳал этишга тортишга зўр бериб ҳаракат қилинаётган минтақаларда фуқароларимизнинг ҳаёти ва хавфсизлигига жиддий таҳдид солинмоқда.

Буларнинг ҳаммаси Ўзбекистон Республикаси фуқаролари хизмат қила олиши учун зарур шарт-шароитларни таъминламайди, ўз фарзандларининг тақдири учун ота-оналарни асосли равишда ташвишга солмоқда, республика Олий Кенгашига келаётган кўплаб мурожаатлар ана шундан далолат беради.

Юқорида баён этилганлар муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикасидан чақирилган ва ҳозирги вақтда МДҲ таркибига кирмайдиган (Литва, Латвия, Эстония, Грузия) давлатларнинг ҳудудида жойлашган ҳарбий қисмларда ўз қуролли кучларини тузаётган (Украина, Озарбайжон, Молдова) республикаларда, Кавказорти ҳарбий округи ва Каспий флотилиясида хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчилар бир ойлик муддат ичида чақириб олинсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси:

а) Ўзбекистон Республикаси фуқаролари бўлмиш ҳарбий хизматчиларни бундан буён ушбу қарорнинг 1-бандида уқтириб ўтилган минтақалар ва давлатларда жойлашган МДҲ бирлашган қуролли кучларининг ҳарбий қисмларида хизматни ўташ учун жўнатмасин, битим бўйича хизматни ўташ бундан мустасно.

б) Ўзбекистон Республикасининг «Умумий ҳарбий хизмат тўғрисида»ги Қонуни қабул қилингунга қадар 1-бандга мувофиқ ҳарбий қисмлардан чақириб олинган ва камида 18 ой хизмат қилган ҳарбий хизматчиларни заҳирага бўшатсин.

в) 1-бандга мувофиқ чақириб олинган ва заҳирага бўшатилиши лозим бўлмайдиган муддатли хизматдаги ҳарбий хизматчиларни МДҲнинг Туркистон ҳарбий округи таркибига кирувчи қўшинларини Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги қўшинларини, Миллий Хавфсизлик хизмати қўшинларини, Миллий Гвардия бригадасини комплектлашга, шунингдек улар розилик билдирган тақдирда муқобил хизмат отрядларини шакллантиришга юборсин.

3. Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимиятининг вакиллик ва ижроия идоралари, мудофаа масалалари вазирлиги муддатидан илгари заҳирага бўшатилган ҳарбий хизматчиларга (2-банднинг «б» бандчаси) имкони бор даражада эътибор берсинлар, уларни ишга жойлаштиришнинг, заруратга қараб эса ўқишни давом эттиришларининг аниқ чора-тадбирларини кўрсинлар.

4. Ушбу қарорнинг ижросини назорат қилиш Олий Кенгашнинг давлат ва жамоат хавфсизлиги, мудофаа ва ҳарбий хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилиш масалалари комитети (ўртоқ **В. Р. Ниёзматов**) зиммасига юклатилсин.

5. Ушбу қарор матбуотда эълон қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. ЙУЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри, 1992 йил 16 март.

ПАРКЕНТДА НАВРЎЗ БАЙРАМИ

ПАРКЕНТ районида ҳам Наврўз тантаналари бошланганига анча бўлди. Паркентликлар бу йилги айёмни ҳар қачонгидан ҳам эсда қоларли ва қувончли қилиб ўтказмоқдалар. Чунки бу йилги Наврўзнинг мустақил Ўзбекистонимиз илк баҳоридаги файз-таровати ўзгача. Ташкилий қўмита тузган тадбирларга кўра март ойининг деярли ҳар кунида диққатга сазовор бирор бир тадбир режалаштирилган эди. Энг асосийси бунда райондаги бирон бир ташкилот, хўжалик ёки муассаса четда турмай, фаол иштирок этяпти.

Куни кеча шаҳар маданият уйида район марказий касалхонаси, маиший хизмат уйи, тўқувчилик корхонаси филиали ва бошқа ташкилотлар ёшлари иштирокида «Чархпалак» ёки «Мўъжизалар майдони» ўйини ўтказилди. Албатта, бу мусобақанинг асосий шартлари Наврўз тарихи, баҳор ҳақида бўлди.

Худди шу маданият уйи ва «Паркент тонги» рўзномаси муҳарририяти билан биргаликда ташкил этган «Наврўз» мушоираси кечаси ҳам кўпчиликка маъқул бўлди. Шу куни республикамизнинг бир гуруҳ таниқли шоира ва ёзувчилари, ижодкорлари паркентликлар меҳмони бўлдилар.

Йиғилганлар шоира Эътибор Охунованинг баҳор, Наврўз ва аёл ҳақидаги нозокатли шеърларини, Нодира Рашидованинг 37-йиллардаги қатағонлик қурбони, оташин шоир Усмон Носир ҳақидаги хотираларини, паркентлик шоира Шарифа Салимова ижодидан янги намуналарни тингладилар. Шунингдек адабиёт оламида илк шеърлари, ҳикоялари билан танилиб қолган Севара Ҳошимова, Маҳсума Аҳмедова, Дилфуза Шомаликовалар ҳам паркентликларни улуғ айём билан табрикладилар.

Наврўз шодиёналарида мактабларнинг ўқувчилари ҳам фаол иштирок этяптилар. Хусусан, Паркент шаҳридаги бешта мактаб юқори синф йигит-қизлари «Иқбол» ва «Балли йигитлар» кўрик-танловларини ўтказиб, ўз билим ва дунёқарашларини намойиш этдилар.

Иқтисодий ночор ва кўп болали оилалар кичкинтойлари учун шаҳар маданият уйида қўғирчоқ театри, ёлғиз ва қаровчисиз қариялар учун ҳам театр томошалари намойиш қилиниб, улар диллари хушнуд этилади. Бу тадбирлар «Наврўз» ҳайрия жамғармаси ҳисобидан амалга оширилади.

Албатта асосий байрам тантаналари 21 март куни шаҳар марказий майдони сайлгоҳида бўлади. Шу куни миллий таомлар — сумалак, ҳалим, кўк сомса тайёрлашдан тортиб санъаткорлар, спортчиларнинг чиқишларигача уюштирилади. Мусобақалар ҳакамлар ҳайъати томонидан муносиб баҳоланиб, ғолиблар тақдирланадилар.

З. ЖЎРАЕВА.

ТУРКИЯГА — ЁРДАМГА

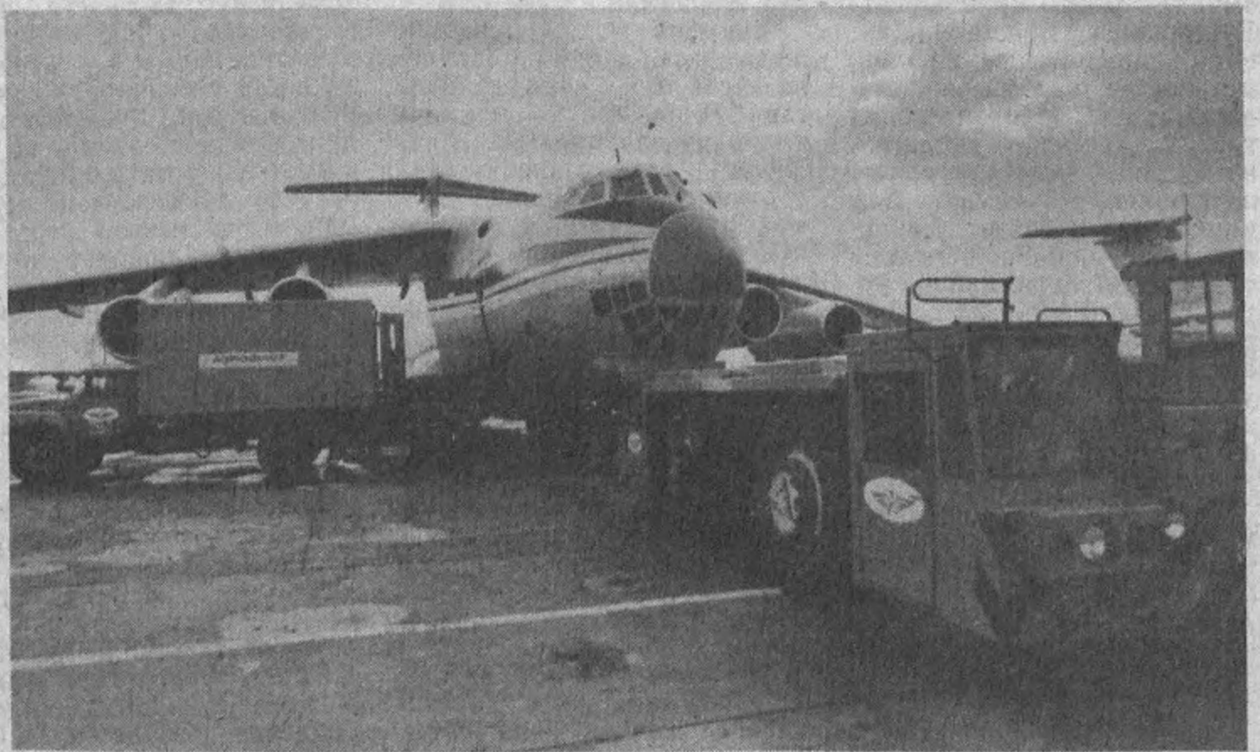

● **ДЎСТЛИК оғир кунда синалади, деган нақл бор. Қардош Туркиянинг Эрзинжон шаҳрида рўй берган қаттиқ зилзила ўзбек халқи қалбида ҳам катта ташвиш уйғотди. Жумҳурият ҳукумати ер қимирлашдан азият чекканларга дарҳол ёрдам қўлини чўзди. СУРАТЛАРДА: ўзбекистонлик қутқарувчилар гуруҳи Туркияга учиб кетиш олдидан.**

Суратказ: В. МИЛЕНЬКИЙ. (ЎзА).

ОРТИҚЧА ЧИҚИМ БЎЛМАЙДИ

ПАЙҒАМБАРҚУЛ Эргашевнинг ёшлиги қишлоқда ўтган. Ўрта мактабни тугаллагач, ноҳия ремонт ишлаб чиқариш корхонаси қошида ташкил этилган олти ойлик курсга ўқишга кирди. Малакали мутахассис, мураббийлар томонидан техника сир-асрорларини ўрганди. Ўқишни тугаллаб келгач, дастлаб транспорт тракторини бошқарди. Унинг меҳнатсеварлигини, севган касбига ихлоси баландлигини сезиб, кўриб юрган донгдор бригада етакчиси Ҳабил Тўрахўжаев жамоада звено бошлиғи бўлиб ишлашга таклиф этди.

У шу вақт мобайнида ҳар йили далада меҳнат қилиб ерни экишга тайёрлашдан бошлаб, мурғак ғўзаларни серҳосил қилиб ўстириш, пешона тери эвазига етиштирилган ҳосилни машина-механизмлар ёрдамида йиғиштириб олишда катта тажриба тўплади.

1991 йилда Пайғамбар Эргашевнинг ҳаётида катта ўзгариш бўлди. Эрта баҳорда кўлдан дилига тугиб юрган оилавий пудрат усулида мустақил пахта етиштириш истагини, эзгу ниятини жамоа бошқаруви раиси тажрибали деҳқон Эргаш Ниёзовга айтганида раис беихтиёр:

— Отангизга раҳмат-е, — деганди. Раиснинг хўжаликда шундай жонкуяр деҳқонлар борлигидан ниҳоятда қувонганлиги кўриниб турарди. Бошқарув пудратчиларга 54 гектар майдон, керакли ўғит, эҳтиёт қисмлар ажратиб берди.

Ёзнинг жазирама июль ойи охирларида хизмат юзасидан жамоа хўжалигига бориб келдик. Бошқарув раиси Эргаш ака Ниёзов далада меҳнат қилаётганлар ҳақида гапира туриб, оилавий пудратчилар ҳузурига бошлади бизни. Раис билан дала айландик. Сувчи мураббий Жуман ака Ўролов шогирдлари Ғайрат Хатамов, Юрсин Эргашев, чопиқчилар Тожихон, Мавжуда Эргашевалар, Муҳаббат Қурбоновалар умуман 18 қариндош-уруғ ҳар туп ғўзани оби-тобида парваришлаб, мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил тўплаётганидан мамнун бўлиб қайтгандик.

... Ғалвир сувдан кўтарилди. Пайғамбар Эргашев бошлиқ пудратчи пахтакорлар деҳқончиликда оғир келган 1991 йили 12 иш кунида 26,5 центнердан ҳосил йиғиштириб олиб йиллик режаларини ошириб бажардилар. Йиллик режа бажарилган бўлсада, терим суръати бўшашмади. Терим якунида ҳар бир гектар майдондан олинган ҳосилдорлик 35 центнерданга тўғри келди. Бригада жамоаси етиштирган ҳосилига яраша мўмай даромад ҳам оладиган бўлишди. Бригада етакчиси Пайғамбарқул аканинг терим машинаси бункеридан тўккан пахтаси салмоғи 152,5 тоннадан ошиб кетди.

КЎКЛАМГИ ЭКИШГА ШАЙМИСИЗ?

Хўжаликда пахтакор Пайғамбарқул Эргашевлар оиласи ўзаро меҳр-муҳаббатли, ҳамжиҳатлиги, меҳнатсеварликлари билан ҳам ажралиб туришади. Пайғамбарқул умр йўлдоши Тожихон билан 7 фарзандни тарбиялаб вояга етказишяпти. Оиланинг тўнғич фарзанди Эркинжон ҳарбий хизматини сидқидилдан ўтаётган бўлса, Зоҳида, Зулхуморлар ота-онаси ёнида пахтакорлик касби-корини улуғлашяпти.

Хизмат юзасидан яқинда йўлимиз яна «Коммунизм» жамоа хўжалигига тушди. Ўтган йил якуни, бу йилги режалар хусусида жамоа бошқаруви раиси Эргаш ака Ниёзов билан суҳбатлашдик.

— Бозор иқтисодиётига ўтилаётган бир шароитда деҳқонларимиз ишни тўғри ташкил этишга, ортиқча чиқимларга барҳам беришга, техника имкониятларидан оқилона фойдаланишга ҳаракат қилишмоқда. Хизматга яраша сифатли ҳосил етиштириб, мўмай даромад топадиганлар сафи ортиб бормоқда. Биргина Пайғамбарқул Эргашев бошлиқ пудратчилар бригадасига ўтиб ишловчилар сафи бирмунча кўпайди. Деҳқонлар арзини инобатга олиб, пахта майдонини 70 гектарга етказдик. Янги йил ҳисобига тайёргарлик ҳам уюшқоқлик билан ташкил этилмоқда. Экиш агрегатлари мавсумга шай қилиб қўйилди. Суғориш шохобчалари тартибга келтирилди. Минерал ўғитлар ғамлаб, ёғин-сочиндан ҳоли сақланяпти.

— Уларнинг бу йилги режалари қандай? — сўрадик раисдан.

— Ниятлари 40 центнерлик хирмон яратиш, — деди раис мамнуният билан.

Биз хўжаликдан қайтаётиб, мустақил республика бойлигига бойлик қўшиш мақсадида янги ҳосилга мустаҳкам замин тайёрлаётган пахтакорларнинг келгуси ишларида омад тиладик.

Омон ТЎРАҚУЛОВ,
Оққўрғон ноҳияси.

РЕСПУБЛИКА ОЛИЙ КЕНГАШИ КОМИТЕТИДА

● **Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Давлат ва жамоат хавфсизлиги, мудофаа ва ҳарбий хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилиш масалалари комитетининг навбатдаги мажлиси бўлди. Уни комитет раиси В. Ниёзматов олиб борди.**

Мажлисда Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистонда сиёсий қатағонлар қурбонларини оқлаш ҳақида»ги Қонун лойиҳаси муҳокама қилинди. Бу ҳақда мазкур Қонун лойиҳасини тайёрлаш ишчи гуруҳининг ахбороти тингланди. Депутатлар ушбу Қонун лойиҳаси юзасидан ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар. Қўшимча ва ўзгартишлар киритдилар. Лойиҳа ана шулар ҳисобга олинган ҳолда маъқулланди. Мажлис қатнашчилари Олий Кенгаш Раёсатига ушбу Қонун лойиҳасини кўриб чиқиш учун уни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдаги сессияси кун тартибига киритишни сўраб мурожаат этишга қарор қилдилар.

Чет мамлакатларда бедарак йўқолган Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг тақдирини аниқлаш ва уларни ўз Ватанига қайтариш ишлари тўғрисидаги масала ҳам мажлисда кўриб чиқилди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикасининг «Чернобиль атом электр станциясидаги аварияни тугатиш ишларида қатнашган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари тўғрисида»ги Қонун лойиҳасини тайёрлаш комитетининг ишчи гуруҳини тузиш ҳақидаги масала муҳокама этилди.

Шундан кейин Афғонистон Республикасида ўз байналмилал бурчини бажариш вақтида ҳалок бўлган жангчилар хотирасига Тошкент шаҳрида ёдгорлик обидасини бунёд этиш ҳақидаги масала кўриб чиқилди. Афғонистон фахрийлар уюшмасининг шу хусусдаги таклифи маъқулланди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

(ЎзА).

Вазирлар Маҳкамасида кенгаш

● **Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасида амалий кенгаш бўлиб ўтди.**

Унда Туркиядан келаётган инсонпарварлик ёрдамини қабул қилиб олишни ташкил этиш ва уларни тақсимлаш бўйича республика комиссияси, шу комиссия ҳузурида тузилган ишчи гуруҳи ҳамда «Наврўз» байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш республика комиссиясининг аъзолари, вазирликлар ва идораларнинг раҳбарлари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг ўринбосари, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг ўринбосарлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти аппарати ва Вазирлар Маҳкамасининг масъул ходимлари иштирок этдилар.

Кенгашни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А. Н. Возненко олиб борди.

Кенгашда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари Э. Самандаров ва М. Қорабоев иштирок этдилар.

(ЎзА).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА ЁРДАМ ЖАМҒАРМАСИ

Муштарийларимизга шуни маълум қиламизки, «Тошкент ҳақиқати»га ёрдам жамғармаси очилди. Рўзномага ёрдам учун ўтказиладиган пулларни қуйидаги манзилга юбориш мумкин: «ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ, ҲИСОБ РАҚАМИ: 000700439, ТОШКЕНТ ШАҲРИ, САНОАТ-ҚУРИЛИШ БАНКИНИНГ МЕҲНАТ БЎЛИМИ, МФО, 172682315. «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА ЁРДАМ» деб ёзиб қўйиш керак.

• НАВРЎЗ АРАФАСИДА •

Дўстлик ришталарини мустаҳкамлаб...

НОҲИЯМИЗ Тошкент вилоятидаги энг кўп миллатли замин бўлгани каби, мактаблар, ундаги ўқиётган ўқувчилар ҳам ҳар хил миллат ва элат вакилларидир. Шунинг учун ҳам таълим-тарбия ишлари ўзагини байналмилал дўстлик мавзуси эгаллаши бежиз эмас...

«Битар ишнинг бошига, яхши келар қошига» деганларидек, Шароф Рашидов номли 24-ўрта мактабга ёш, иқтидорли, ташаббускор педагог Акбарали Жабборов раҳбар бўлиб келди-ю, иш тубдан ўзгарди. Ўқувчилар, муаллимлар, ҳатто ота-оналар орасида ҳам дўстликни мустаҳкамлаш мавзуси кун тартибидаги асосий ишлардан бўлиб қолаверади.

Шу мақсадда қўшни 41-сонли қозоқ, 27-сонли ўзбек ва бошқа мактаб жамоалари, шунингдек, Янгиобод шаҳридаги 9-сонли рус мактаблари билан дўстлашиш, фестиваль ва учрашувлар анъанага айланди.

Наврўз арафасида яна бир хайрли ташаббус бошланди. Қўшни Тожикистон жумҳурияти Хўжанд шаҳридаги Абдураҳмон Жомий номли 25-ўрта мактаб жамоаси билан дўстлик шартномаси имзоланди ва 5—6 март кунлари илғор, аълочи, санъаткор ўқувчилардан иборат гуруҳ дўстлик сафарига отландилар.

Хўжанд шаҳрида ўзбекистонлик меҳмонларни гуллар, карнай-сурнай садолари, ўқувчилар томонидан ижро этилаётган жозибали тожикча рақслар билан кутиб олдилар.

Учрашув давомида ҳар иккала томон мактаб вакиллари бадиий ҳаваскорлари ўз маҳоратларини намойиш қилиб, дарсларда ҳам иштирок этишди. Кечқурунги дўстлик учрашуви тожик оилаларида давом эттирилди. Сафарнинг иккинчи куни асосан саёҳат ва танишувларга бағишланди. Шайх Муслиҳиддин мақбараси, «Планетарий», Деҳқон бозорини бориб кўрдилар. Айниқса, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони оламга донги кетган машҳур пахтакор Саидхўжа Ўринхўжаев колхози Маданият уй-музейи болаларда катта таассуротлар қолдирди. Ўша ерда Тожикистон телевидениеси учрашув қатнашчиларини «Маориф» дастурига суратга олди.

Учрашув сўнггида кўҳна Мўғилтоғ этагида эрта уйғонадиган бойчечак, турли эсдалик совғалари улашилди.

Бу дўстлик учрашувидан болалар катта завқ олиш билан бир қаторда олам-олам таассурот билан қайтдилар. «Минг эшитгандан, бир кўрган яхши» деб шуни айтсалар керак-да!

Дадажон ҲОЖИБЕКОВ,
сафар қатнашчиси, ноҳия байналмилал маркази аъзоси.
Тўйтепа шаҳри.

УЙДИРМАГА ЎРИН ҚОЛМАЙДИ

ЗАМИНИМИЗГА баҳор айёми — бир олам қувонч ва ўзгача шукуҳ билан Наврўзи олам ташриф буюрди. Унинг табиатга қанчалик файз киритишини изоҳлаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Бироқ бу нафақат табиат, балки покланиш, меҳр-мурувват, дўстлик, биродарлик, тотувлик каби фазилатларни ардоқлайдиган, эъзозлайдиган байрам ҳамдир. Биз Қибрай ноҳиясидаги Салор қўрғони аҳолиси — турли миллат ва элат вакиллари ҳар йили Наврўзни биргаликда нишонлашга одатланганмиз. Наврўз куни дастурхон ёзиб, унинг атрофида турли ва қизиқарли тадбирлар уюштирамиз. Ўзбекча рақс тушиб, русча лапар айтамиз. Қозоқча айтишув қилиб, украинча қўшиқ куйлаймиз. Бу бизга тотувликнинг меваси сифатида хайрли ишларга, одамларга яхшилик қилишга ундайди.

Шу ўринда бир нарсани айтиб ўтиш жоиздир. Ҳозирги пайтда баъзи матбуот воситалари орқали гўё руслар мусулмонлар сонсида қолиб кетяпти, деган уйдирмалар айтилмоқда. Уларнинг мақсади нимайкин? Бу дўстлигимизга раҳна солишми?! Қачон улар ҳақ гапни айтишаркин? Ҳар хил ваъзларга берилмасдан келишсин, кўришсин, биз барча миллат вакиллари Наврўзни қандай нишонлашимизни, сўнгра баҳо беришсин.

Хуллас, уйдирмага ўрин йўқ. Мен барча юртдошларимни маҳалламизда нишонланадиган Наврўзи оламга таклиф этаман.

Н. ШАДРИН,
II гуруҳ меҳнат ногирони.

● КЎКЛАМГИ экиш мавсумининг муваффақиятли якунланиши ва мўл ҳосил олиш кўп жиҳатдан техниканинг тайёрлигига боғлиқдир. Чиноз ноҳиясидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги деҳқонлари бу масъулиятни чуқур англаган ҳолда иш олиб бордилар. Қиш ойлари давомида мавжуд техникани таъмирлаш, созлаш ва синовдан ўтказишда яхши натижаларга эришилди. СУРАТДА: (чапдан ўнгга) колхозчи Раҳматали Аҳмаджонов, бош муҳандис Абдужаббор Фармонов ва механизатор Турғун Аноров ўртоқлар таъмирлашдан чиқарилган техникани кўздан кечирмоқдалар.

Сураткаш Д. АҲМАД.

ЖАМҒАРМАГА ЎТКАЗИЛДИ

● ҚИБРАЙ ноҳиясидаги деярли барча корхоналар, ташкилотлар, муассасалар ва хўжаликлар жамоалари «Наврўз» байрамига бағишланган умумхалқ ҳашарида фаол қатнашдилар. Улар қилинадиган ишлар, ҳудудларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш бўйича амалга ошириладиган тадбирлар режаларини аниқ белгилаб қўйдилар.

Шу куни ҳамма ишчилар, деҳқонлар, хизматчилар, талабалар, маҳаллалар аҳолиси ҳашарга чиқишди. Корхоналарда дастгоҳни бошқаришди, далаларда экиш, боғларни, узумзорларни парвариш қилиш, мевали ва манзарали дарахт кўчатлари экиш, гулзорлар барпо этиш ва бошқа шу каби хайрли ишлар билан банд бўлдилар. Шу куни ишлаб топилган маблағнинг асосий қисми Наврўз жамғармасига, кўп болали ва ночор оилаларга, етим-есирларга, жамоаларни ижтимоий муҳофаза қилиш тадбирларига ажратилди.

— Корхонамиз ишчи-хизматчилари ҳам бу хайрли ишда фаол қатнашишга аҳд қилганлар, — дейди ноҳия ўқув матлубот жамияти нон заводи директори Баҳодир Маҳамаджонов,— жамоамизнинг 70 нафарга яқин аъзолари шанбаликда иштирок этдилар. Ҳаммамиз оддий иш кунларидек меҳнат жойимизда бўлдик. Новвойлар барвақтроқ уйқуни тарк этдилар. Улар шанбалик иштирокчилари учун бўрсилдоқ нон етказиб беришди. Шу туфайли нон дўконимиз одатдагидек соат эрталабки 11да эмас, 8 да очилди. Шу куни учтўрт хил янги нон маҳсулотларини харид қилишди. Патир, ширин патир, олий навли нонларни ҳам биринчи бор ёпиб, дўконимиз пештахталарига чиқардик.

Жамоа умумхалқ меҳнат байрамида ишлаб топилган 3 минг сўмнинг минг сўмини «Наврўз» жамғармасига ўтказди.

Ш. ОБИДОВА.

● *Туркия таассуротлари* ●

ИМОНИ БУТУННИНГ РИЗҚИ ҲАМ БУТУН

ИЛГАРИ хабар берилганидек Тошкент ноҳияси ҳокими Рустам Акбаров Туркия ва Хитойда сафарда бўлиб қайтди. Дастлабки суҳбатимиз Туркия таассуротлари ҳақида бўлди.

Гапни Рустам Акбаровнинг ўзи бошлади.

Шундай қилиб биз тушган тайёра ҳавога кўтарилди. Истамбулга йўл олди. У ерда бир кун бўлиб, сўнг Англия тайёрасига ўтириб Қайсарийга учдик. Тайёрагоҳга тушганимизда ўзимизни гўё арши аълога келиб қолгандек ҳис этардик. Ҳаммаёқ ўта озода, ўта тартиб-интизом ҳукмрон. Тайёра ичидаги хизматчиларнинг хушрўйлиги, муомаласини айтмайсизми? Йигирма ёшлардаги турк қизи ҳар биримизни табассум билан туркча салом бериб, қарши олди, ҳол-аҳвол сўрашди. Дамбадам — олдимизга келиб парвона бўларди...

...Бизни ғоятда самимий ва меҳмондўстлик кўрсатиб кутиб олишди. Зўр қизиқиш ва ихлос билан кичик корхоналарнинг иши, ишбилармонларнинг фаолияти билан таниша бошладик. Ҳамма нарса бисёр.

Бу мамлакатда ҳар қадамда шахсий ва кичик корхоналар. Улар мустақил ишлайди. Сафаримиз давомида атиги иккита давлат корхонасини кўрдик. Биттаси қанд заводи, иккинчиси пальто фабрикаси. Лекин иккови ҳам, бизга айтиб беришди, зарарда ўтирибди. Ҳамма ерда ишбилармонларнинг ошиғи олчи. Улар ўзлари учун ихчам, оддий фабрика, заводларни қуриб олишган. Битта корхонага кирамиз. Катта жойни эгалламаган. Биносининг бўйи 100 метр, эни 10 метр келади. Дастлаб менсимайроқ қарайсиз. Сал ичкарига киргач, фикрингиз бутунлай ўзгаради, ҳайратдан ёқа ушлайсиз. Шарбат ишлаб чиқарадиган, кир ювиш машинаси тайёрлайдиган, корхоналар булар. Маҳсулотни кўриб ҳавасингиз келади. Сифати аъло, жаҳон стандарти даражасида. Тайёр маҳсулотлар шу ернинг ўзидан чет эл машиналарига ортилмоқда. Қизиқдик. Кир ювадиган машина учун ҳатто унинг моторини ҳам шу ерда ишлаб чиқаришяпти.

Танишишда давом этамиз. Яна бир корхона биносининг эни 14 метр, узунлиги 100 метр чамаси. Бу заводнинг атиги иккита хонаси бор. Битта машинада ҳар хил трубалар турипти. Нима ясашаркин, деб қизиқдик. Билсак, 4 та станок ишлаяпти. Ҳар хил: 10 килограммдан тортиб 500 килограммгача кўтарадиган кўтаргичлар ишлаб чиқарилмоқда бу ерда. Ҳаммаси бўлиб олти киши фаолият кўрсатяпти ва маҳсулоти пешма-пеш четга жўнатилиб турипти.

Яна бир жойга кирдик. Бу ерда 20—30 чоғли одам меҳнат қилаяпти. Темир-терсакдан ҳар хил маҳсулотлар: човгум, чўмич, газ плитаси тайёрланаяпти. Ажабланаман, ишлаб чиқариш жараёни ниҳоятда оддий ва жўн-ку. Наҳотки ўзимизда бу ишни жорий қилиш мумкин бўлмаса. Ҳамма гап шунда-да. Тунов куни телевизорда кўрсатиб қолишди. «Малютка» кир ювиш машинаси ишлайдиган корхона тўхтаб қолибди. Чунки Россиядан олиниши керак бўлган моторни юборишмаяпти. Бизда тузумимиз ўзи шунақа-да. Оёқ-қўлларимизга кишан солиб боғлаб қўйишганди. Ўзимизча бир қадам олға жилолмайдиган бўлиб қолдик. Ариқдаги сувни ҳам ўзимизча ололмаймиз. Атайлаб шундай қилиб келдилар-да. Қанот ёзиб, ўзбошимча бўлиб кетмасин деганлар-да.

Ахир ишлаб чиқариш учун, завод-фабрикаларнинг юриб туриши учун зарур бўладиган ускуналар, жиҳозлар, қисмларнинг 60—70 фоизини четдан олиб келишга мажбурмиз-да. Бунинг устига юқорининг сиқуви, димоқ-фироғи, ташаббусларнинг атайлаб бўғилиши. Ахир биз кўрган ўша, дейлик, оддий кўтаргични ўзимиздаги «Узсельхозтехника»нинг хоҳлаган ноҳиядаги бўлимида ишлаб чиқарса бўлади-ку, нима кўп, бизда темир-терсак чиқиндиси кўп, ҳар ерда исроф бўлиб қалашиб уйилиб ётади. Лекин шундай қилолмасдик-да. Уёққа югуриш, буёққа югуриш керак, рухсат олиш керак. Унга, бунга қўл қўйдириш, лойиҳа чиздириш ва ҳоказо, ва ҳоказо ишлар. Ўзингизча қилиб кўринг-чи, суриштир-суриштир, чақир-чақир бошланади. Э, бор-ей, деб қўл силтаб юборасиз.

— **Гапингиздан кўриниб турибдики, одамлар ишга зўр ихлос, меҳр-муҳаббат билан ёндошишар экан. Уларнинг раҳбарлар билан муносабатлари қандай?**

— Нима десам экан. Мен шунга амин бўлдимки, ўз тирикчилигидан, оила ташвишидан ҳоли ва хотиржам одамнинг истараси иссиқ бўлади. Биронта тунд одамни кўрмадик. Ҳамманинг юзида табассум, кайфияти яхши. Ҳар ким ўз ишини моҳирлик билан бажаради. Сафар давомида 30—40 корхонага кирган бўлсак, бирон ерда у ёки бу ишчи-хизматчининг бошлиққа мурожаат қилиб, арз-дод ва шикоят қилганлигини кўрмадик.

— **Бизда бўлса...**

— Нимасини айтасиз. Шўринг қурғур, айрим раҳбарларимиз у ёки бу корхонага кириб, ишчи-хизматчилар билан учрашишга безиллаб туришади. Минг жиҳатни ўйлашади. Нега? Чунки бизда ишлар юришмаётган бўлса ва бошқа камчиликлар содир этилса, бунинг учун гўё ҳаммасига раҳбар айбдордек. Унга ёпишиб оладилар. Корхона давлатники-да. Раҳбар нафсиламбирини айтганда бу корхонага ҳақиқий маънода хўжайинлик қила олмайди, узил-кесил якуний ва қатъий бир сўзини айта олмайди, ҳукмини ўтказолмайди. Юқорига арз-дод қилиб ишни чувалаштириб юборишларидан чўчийди. Лекин талаб қилишга келганда нуқул раҳбарни қисувга оладилар. Аслини олганда бу корхонада омад юришмаётган экан, бунга кўп ҳолларда шу ерда меҳнат қилаётган ишчи ва хизматчилар айбдордирлар. Улар сидқидилдан, астойдил ишламай қўйган бўладилар, эркатойлари кўпайиб кетган бўлади. Бундайлар хоҳлаганда ишга келиб, хоҳлаганда кетаверадилар, қатъий тартиб-интизом йўқ. Бу мамлакатда эса аксинча. Агар ўша хусусий корхонадаги бир ишчи дейлик, бугун 10 та маҳсулот ўрнига 9 та маҳсулот берадиган бўлса, ўша куни ишдан ҳайдалади. Биз эса ҳотамтоймиз. Унча-мунча гуноҳларни гуноҳ ҳисобламаймиз. Эрта-индин одам бўлиб қолар, хатоларини тузатар, деб ишонамиз, кечирамиз. Бундай муносабатни суиистеъмол қиладилар. Ҳар хил баҳона, важ-корсонлар камайиш ўрнига кўпаяверади. Нима, бизнинг турклардан ортиқчалик еримиз борми? Улар ҳам бизга ўхшаб мўмин-мусулмон бандалари-ку! Лекин уларнинг шахсий ишлари корхонадаги, заводдаги ишларига асло халақит бермайди. Тўғри, улар учун корхонада ҳам ҳамма шароит бор. Ўша жойнинг ўзида таҳорат қилишади, намоз ўқишади, бир-бирларига меҳр-оқибат кўрсатишади. Қисқаси, ҳаётдаги ҳамма муаммоларни ишхона билан боғламайдилар. Уларда бурч биринчи ўринда, ҳуқуқ иккинчи ўринда юради. Интизом тўғрисида гап бўлиши мумкин эмас. Бизда эса оғизда бор. Ишни қойил қилаяпмизми, йўқми, ҳақ-ҳуқуқимизни рўкач қилаверамиз, талашиб-тортишамиз. Раҳбар ҳам бундай ҳолатдан толиқади, чарчайди, асаблари бузилади. Хуллас...

Аслида ҳар бир масала меҳнат жамоасининг ўзида ҳал этилиши ва ечилиши керак. Ким келса дарвозани ланг очиб қўявериш ярамайди. Арзир-арзимас муаммо, масалани кўнгилга тугиб олиб, тўғридан-тўғри Президентнинг олдига югуравериш тўғрими? Нима учун ҳаммасига у одам жавоб бериши керак?! Ўзинг қаерда ишлайсан, кимга учрашдинг, улар нима дейишди. Бу ҳақда ўйламаймиз. Ана шуларни мулоҳаза қилиб, ўзимга ўзим кўп савол бераман. Нега бундай нохуш ҳоллар содир бўлади? Бунинг бош сабаби биринчидан, қонуниятимиздаги нуқсон бўлса, иккинчидан тарбия ишларида биз узоқ йиллар давомида тескари йўл тутиб келдик. Ҳаётни, яшашни бутунлай бошқача тушунамиз. Берсанг еймаn, урсанг ўламан, кайфиятида юрувчилар кўпайиб кетди чамаси. Ҳаммасини давлат бериши керакми, ахир давлатга халқ бериши керакмасми? Қандай тушуниш керак? У ёки бу корхонада, қаерда бўлмасин, ишламасдан, жон койитмасдан тишлашга ҳаракат қилувчилар, эл мулки ва бойлигига кўз олайтирувчилар, иложи борича халқ ва давлат мулкидан уриб қолишга ҳаракат қилувчилар озмунчами? Бу билан ўзимизни ўзимиз алдамаяпмизми? Бир корхонада бўлганимда сизларда ҳам маҳсулотни ўғирлаш ҳоллари содир бўлиб турадими, деб сўрашга жазм этдим. Лекин ўзим уялиб қолдим. Чунки улар елкаларини қисиб ҳайрон бўлишди. Ахир бу мумкин эмас. Бундай ҳатти-ҳаракат мусулмончиликка бутунлай зидку. Бу ҳақда гапиришнинг ўзи уят дейишди.

Дарҳақиқат динга эътиқод ёшликдан ҳар бир мўминни инсофли, адолатли, диёнатли қилиб тарбиялашига амин бўлдим мен бу ерда. Қаерда бўлмасин, мусулмон намозни канда қилмайди, ҳар қандай йиғин, ўлтириш, мажлис охирида албатта, Қуръон тиловат қилинади ва бундан кейин бу Қуръоннинг мазмуни тавсиф ва таҳлил этилиб, мақсадга кўчилади, сўнг фотиҳа тортилади. Фотиҳа мазмунида дини ислом ақидалари изоҳланибгина қолмай, корхона ривожига, истиқболига тилак билдирилади. Пок, ҳалол меҳнатга, инсоф-диёнатга даъват этилади. Инсон қадри улуғланади.

— **Демак, бу мамлакатнинг бу қадар гуллаб-яшнаши ва ривожланиши одамларнинг турмуш фаровонлигининг юксаклиги — бу ҳаммаси миллатга, эътиқодга ўта ҳурмат-эътиборнинг қарор топганлиги маҳсули экан-да?**

— Биз бу ҳолни ҳар бир қадамда ҳис қилиб турдик. Бизга бўлган муносабатларда ҳам яққол сездик. Менинг назаримда турк халқидек ватанига, элатига садоқатли, меҳр-оқибатли миллат бўлмаса керак. Биз билан суҳбат, мулоқот қилишар экан, улар қайта-қайта такрорлашарди, динимиз-эътиқодимиз бир, ҳеш-ақрабомиз бир. Қўлимиздан келадиган ёрдамни энг биринчи навбатда сизлардан аямаймиз.

Қани энди бизда ҳам ўшаларга ўхшаш вазият вужудга келса... Лекин анча қийин кечаяпти-да. Орамизда шундай миллатлар борки, на ўзининг, на бошқаларнинг қадрига етади. Ўзимизнинг миллатимиз, мўмин-мусулмонларимиз орасида ўзингдан чиққани ўзагингни узади, деганларидек, худбинлар, иш бузуқилар ҳам йўқ эмас. Улар ўзларининг ҳузур-ҳаловатларини ўйлайдилар, манфаатларини кўзлайдилар. Ишни енгиллатиш пайида бўладилар. Шу мақсадда сенинг туз-нонингни, урф-одатингни ҳурмат қилмайдиганларни ҳам бошини силаб, ҳамкорлик қилаверадилар, хизматидан фойдаланадилар.

— **Рустам Раҳбарович, бизнинг биримизни икки қилмаётган энг катта иллат ва нуқсонларимиздан бири — қайси бир соҳада бўлмасин, ҳаддан зиёд исрофгарчиликка йўл қўйилаётгани эмасмикин. Бу иллат мусулмончиликда ҳам қатъий қораланди, шундай эмасми?**

— Дарвоқе, мен у ерда буни ҳам диққат билан кузатдим. У ерда исрофгарчилик жуда ёмон гуноҳ ҳисобланаркан. Хоҳ ейиш-ичиш, кийиниш, қурилишда бўлмасин, тежамкор, режали одамларни қадрлайдилар, ҳурмат қиладилар. Умуман, у ерда тежамкор ва расаматли бўлмаган одамнинг ўзи йўқ. Биздагидек оғизда эмас, амалда риоя қилишаркан. Бунга мен ҳар қадамда гувоҳ бўлдим, сездим. Дейлик, меҳмон — изломдасиз. Аввалaмбор дастурхон содда тузалади, фақат ейдиган, ичиладиган, эҳтиёжга яраша озиқ-овқат қўйилади. Ҳар кимга хоҳлайдими, хоҳламайдими, идишни тўлдириб олиб келиб берилмайди, ўртага қўйиб қўйилади. Дастурхон атрофида ўтирганлар олдиларидаги ликопларга ўзларининг эҳтиёжига ярашагина таомни соладилар ва уни қолдирмай танаввул қиладилар.

Биз уларнинг қурилиш майдонларидаги тартиб-интизом, саранжом-саришталикни кўриб қойил қолдик. Атрофда биронта ҳам кран кўринмайди. Қурилиш материаллари машинада олиб келинади ва машинадан тўппа-тўғри кичик механизм-ғалтак орқали юқорига узатилади. Ҳатто 14 қаватли иморатлар ҳам шу зайлда қуриларкан. Аввало иморатни тагидан бошлаб тепасигача бетондан қовурға-синч ясаб олишади. Сўнгра ораларини ғишт билан тўлдириб чиқишади, сўнг пардоз беришади.

Атайлаб атрофини диққат билан кузатдим. Қурилиш майдонида у ер-бу ерда номига бўлса ҳам ғишт парчаси-ю, цемент қолдиғи ва бошқа қурилиш материаллари нишонасини учратмадим. Бу манзарани кўргач биздаги қурилиш ишларининг нақадар пала-партишлиги, исрофгарчиликнинг кўплиги, лоқайдлик ҳукмронлигини янада чуқурроқ ҳис этдим. Сифат ҳақида гапирмай қўяқолай, жуда омонат, номигагина қурамиз...

— **Савдо-сотиқ, бозор-ўчар ишлари билан ҳам қизиққан бўлсангизлар керак?**

— Бўлмасам-чи. Бу соҳада ҳам асосий эътибор инсон қадрини улуғлашга, уни ҳурмат қилишга, кўнглини олишга, рози қилишга меҳр-оқибат кўрсатишга қаратилган. Дўконларда ўта тўкинчилик. Халқ тили билан айтганда жонингиздан бошқа ҳамма нарса бор. Дейлик, битта дўконга кирдингиз. Ўзингизга ёққан буюмни кўрсатдингиз. Сизга, олдингизга ҳеч оғринмасдан ўта табассум, мулойимлик ва хушфеъллик билан ана шу молнинг 10—15 хилини қалаштириб ташлашади, шошилманг, яхшилаб танланг, қайси бири маъқул бўлса шуни олинг! Агар керак бўлса, сиз билан бир соат-ярим соат шуғулланишдан эринишмас экан. Хусусан, меҳмонлигингизни билиб қолишса ўз ҳисобларидан битта-яримта буюмни текинга совға ҳам қилиб юборишади. Ҳақингиздан, газлама бўлса ўлчовидан уриб қолиш деган гап ҳақида асло ўйлаш мумкин эмас.

Халоллик, тўғрилик, бировнинг ҳақига хиёнат қилмаслик барчанинг қон-қонига сингиб кетибди. Бу яққол сезилиб турибди: Биздаги савдо-сотиқ ишлари билан таққослашнинг ҳожати йўқ деб ўйлайман...

Яна бир муҳим жиҳатга жуда разм солдим. Қарангки, неча кун сафарда бўлган бўлсак, бирон ерда ичкилик ичганларни кўрмадик. Кўчада гандираклаб ёки сархуш бўлиб юришлар умуман йўқ, ҳамма хушёр ва хуштавозе. Шунда беихтиёр сафарга отланмасимдан олдин ноҳиямиздаги Муҳаммаджон Фозилов номли жамоа хўжалигида бўлган бир воқеани эсладим: бу ерга Туркиядан келган 50 нафар ишбилармонлар таклиф қилинган эди. Улар учун дастурхон тузалди. Ҳамма нарса бор. Бироқ турклар дастурхонга ўтиришдан олдин раисни бир чеккага тортиб секин айтишди: «арақ, коньякларни олиб қўймасангизлар, дастурхонга ўтирмаймиз. Бизда бу мумкин эмас. Одобдан ҳисобланмайди. Мусулмончиликка тўғри келмайди» дейишди. Нақадар яхши ва мақбул одат!

Деҳқон бозори бизда қадимдан бўлганидек, атторчилик дўконлари билан серфайз ва обод. Ҳамма нарса бор. Мева-чеваларни сотувчилар саралаб, сархиллаб, агар харид қилмоқчи бўлсангиз биттама-битта қўлларига олиб, икки бармоқда тутиб, уёқ-буёғини кўрсатиб, маъқулми, бўладими, деб қўлингизга қарашади.

Шаҳар транспорти хизматини ҳам диққат билан кузатдим. Такси ҳайдовчисининг илтифоти, юксак маданияти, пок-ҳалоллигини алоҳида айтгим келади. Қаерга борасиз, қайси меҳмонхонага, унга қайси кўчадан борган яқинроқ бўлишини ўзлари таклиф этишади. Сизнинг маблағингизни тежашга ўзлари ёрдам беришади. Хизматнинг бу турини ҳам биздагиси билан қиёслашга ҳожат йўқ деб ўйлайман...

— **Қиссадан ҳисса чиқарайлик.**

— Туркиядан жуда бой таассуротлар билан қайтдик. Янги дўстлар орттирдик. Кичик корхона, завод, фабрикаларни ташкил этиш, бунда нималарга эътибор бериш, сифатли, жаҳон стандартлари талабига жавоб берадиган, катта фойда келтирадиган маҳсулот — ишлаб чиқариш йўллари, технологияси ва услублари билан танишдик. Улар бу соҳада биз билан бажонидил ҳамкорлик қилишга тайёр эканликларини изҳор қилдилар ва биз яқин вақт ичида ҳамкорликда қилинадиган ишлар ҳақида келишиб олдик.

Мен шунга амин бўлдимки, бундан буён ҳар бир ноҳияда, хўжаликда етиштириладиган хом ашёни ўзимиз қайта ишлаб, ўзимиз халққа етказиб бермасак, ўз маҳсулотларимиздан келадиган пировард даромаддан ўзимиз биринчи навбатда баҳраманд бўлмасак, иқтисодиётни ўнглаш қийин. Демоқчиманки, кичик корхоналар, маҳсулотни қайта ишловчи цехлар — бу келажагимиздир. Бу соҳада айрим қадамларни қўйганмиз. Ҳозирнинг ўзидаёқ хўжаликларда бир қатор кичик корхоналар ишлаб турибди. Фермаларда соғиб олинган сутлар қайта ишланиб, аҳолига етказилмоқда. Бундан буён кўп хўжаликлар узумни ўзларида қайта ишлайдилар, вино заводлари ишга тушади ва ҳоказо. Лекин булар кам. Ишбилармонларга кенг йўл беришимиз керак. Лекин ҳозирги шароит, ҳозирги вазиятда бу бир қатор мушкулликларни келтириб чиқаради. Буни яширишнинг ҳожати йўқ. Биласиз-а, ўйингоҳда чавандозлар от чопиришганда бу отлар атайлаб қўйилган тўсиқлардан сакраб ўтиши керак. Аксарият ҳолларда чаққон, эпчил ва учқур, яхши ўргатилган отларгина бу тўсиқлардан қўрқмай дадил сакраб ўтишади. Баъзилари қоқилиб қолиб, ўзи ҳам йиқилади, чавандозга ҳам шикаст етказади. Бизда ҳам худди ана шундай тўсиқлар қўйиб қўйилган. Энди мустақил бўлдик, деяпмизми, бундай тўсиқлар олиб ташланиши керак. Акс ҳолда иш юришмайди. Модомики биз кичик корхона ва заводларни кўпайтириш йўлидан дадил боришга аҳд қилдикми, назаримда турли ортиқча бўғинлар, ҳар хил назорат қиладиган органларнинг баҳридан ўтиш зарур. Ҳар бир корхонадаги ишлар аниқ ва ҳалоллик билан йўлга қўйилиши керак. Ортиқча қоғозбозлик, «умумий раҳбарлик», буйруқбозликка чек қўймасак бўлмайди.

Биз сафар давомида турк биродарларимиз, ишбилармонлар билан анча масалалар бўйича ўзаро шартлашиб олдик. Бизнинг таклифларимизни сўрашди. Мен, масалан, калиш ишлаб чиқарадиган корхона қуриб беришларини таклиф этдим. Лекин улар: «уни қуриш қийин эмас, лекин нега энди, албатта, калиш бўлиши керак, одамларингиз чармли пойабзаллар кийишсин, сифатли, чиройли, оёқ кийимлари корхонасини қуриб берайлик, дейишди. Мен уларга бундай корхона зарур ҳам, дедим. Шу билан бирга уларга миллий урф-одатларимизни, иқлим шароитимизни ҳам тушунтирдим. Улар рози бўлишди. Бундан ташқари гилам фабрикаси қуриш ҳақида ҳам келишиб олдик. Мевалардан ҳар хил шарбатлар ишлаб чиқарадиган корхона қурилишини режалаштирдик. Уларда салқин ичимлик ва шарбатлар ишлаб чиқариш жуда яхши йўлга қўйилган. Савдо дўконларида, масалан, булоқ сувлари ҳам кичик ва ихчам полиэтилен шишаларда сотилмоқда. Бизда ҳам булоқ сувлари тўлиб ётибди-ку! Нега биз ҳам полиэтилен пленкалардан ҳар хил ҳажмдаги идишчалар ишлаб чиқарадиган цех қуролмаймиз? Ана шундай цехни қуришни ният қилдик. Кейинги йилларда ноҳиямизда кўплаб оилаларга томорқа ери берилди. Ҳар ким ўз имкониятидан келиб чиқиб баҳоли қудрат иморат ҳам қурмоқда. Лекин қурилиш материаллари қиммат бўлгани устига ғоятда тақчил. Баъзида оддий мих қидириб сарсон бўлади одамлар. Шуни ҳисобга олиб ноҳиямизда мих ишлаб чиқарадиган корхона ҳам қурмоқчимиз. Унга керакли хом ашё, темир-терсакларни керагидан ортиқча топса бўлади. Бундай хом ашёлар ҳар ер-ҳар ерда исроф бўлиб ётибди-ку! Хуллас, ниятларимиз кўп, режалар катта. Омон бўлсак ҳали кўп ишлар қилмоқчимиз.

— **Ниятингизга етинг, ишларингизга омад тилайман.**

Суҳбатдош Н. РИХСИЕВ.

БЕМОР БОЛАЛАРГА АТАБ...

«КУНИ кеча Тошкент вилоят ҳокимлиги бош капитал қурилиш Бошқармасининг бошлиғи Баҳодир Муҳиддинов раҳбарлигида бир гуруҳ ходимлар область болалар ва оналар шифохонасига кириб келишди.

— Беморларга ёрдам кўрсатиш ниятимиз бор эди,— деди Баҳодир Муталович,— айтарли кўп бўлмаса ҳам мана шу маблағни уларга керакли буюмларни сотиб олиш учун яратсангизлар...

Шифохона маъмурияти, врачлар, ҳамширалар бу эзгу мақсад билан ташриф буюрган кишилардан беҳад хурсанд бўлдилар.

Кўп йиллардан бери касалхонада намунали хизмат қилиб келаётган, малакали нажоткор, шифохона бош врачининг ўринбосари Дилбар Иброҳимова, касаба уюшма раиси Татьяна Гусенко ҳамда бош ҳамшира Лариса Муфтаховалар саховат эгаларига миннатдорчилик изҳор қилдилар.

Кўпчилик оналар ҳам Наврўз айёмида фарзандларини йўқлаб келганларга самимий раҳматлар айтишди. Яқинда саховатли кишилар ҳадя этган 3923 сўмга шифохона маъмурияти, касаба уюшма ходимлари бемор болалар учун буюмлар харид қиладилар.

(ЎЗ МУХБИРИМИЗДАН).

25,5 МИЛЛИОН СЎМ СОФ ФОЙДА

«ЮЛДУЗ» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси иқтисодиёт таназзулга юз ўгирган ҳозирги вақтда ҳам барқарор ишлаётган саноқли корхоналарнинг биридир. Тадбиркорлик, мавжуд имкониятлардан оқилона фойдаланиш, маҳсулот ва хом ашё етказиб берувчи корхона-ташкилотлар билан катта қийинчиликларга учраб бўлса ҳам, ҳамкорликни муайян даражада сақлаб туриш, тежамкорлик учун курашнинг оммавий йўлга қўйилганлиги ютуқлар омили бўлмоқда.

Бирлашма жамоаси ўтган хўжалик йили топшириғини шараф билан уддалаган эди. Буюртмачиларга ҳаммаси бўлиб деярли 190 миллион сўмлик турли хил кийим-кечаклар етказиб берилди. Олинган соф фойда эса 25,5 миллион сўмни ташкил этди.

Фойданинг кўпайиши жамоани ижтимоий тараққий эттириш жамғармасига миллион-миллион сўмлаб маблағ ўтказиш имконини бермоқда. Худди шу ҳисобдан ўтган йил давомида 3 та йирик бино фойдаланишга топширилди. Буларнинг бири юзлаб ёш тикувчилар истиқомат қилиши учун ётоқхонага айлантирилди. Корхона ҳузуридаги ҳунар-техника билим юрти ҳам янги бинога кўчиб ўтди. Айни вақтда 32 оилага мўлжалланган турар-жой қад кўтарди.

Чеварлар бу йил ҳам бир маромда ишламоқдалар. Янги йилнинг ўтган икки ойи натижалари кўнгилдагидек бўлди. Ишлаб чиқарилган жами маҳсулот ҳажми 50 миллион сўмликни ташкил этди. Олинган соф фойда эса 2 миллион 350 минг сўмга етди.

Даромаднинг кўпайиши, фойданинг ортиши бирлашмада ишчи-хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилишга қаратилган бошқа кўпгина тадбирларни амалга ошириш имконини бермоқда. Ҳозирги вақтда чеварларнинг ўртача ойлик маошлари 1500 сўмгача бормоқда. Уларнинг 500 дан ортиқ фарзандлари боғча-яслилар бағрида тарбияланишяпти. Бундай хизмат учун бор-йўғи 10—12 сўм ҳақ олинмоқда. Айрим кўп болали оилалардан эса умуман пул олинаётгани йўқ. Бирлашмада ва унинг фабрикаларида шифохоналар, маданий-маиший хизмат кўрсатиш, жисмоний тарбия муассасалари ишлаб турипти. Уларнинг сонини янада кўпайтириш режалари ҳам тузилмоқда.

Жамоа эришаётган меҳнат ютуқларида ўз касбига меҳр қўйган, меҳнатда кўпчиликка намуна бўлаётган юзлаб чеварларнинг муносиб улушлари бор. Корхона бўлинмаларида шундай илғорлар ҳақида гап кетадиган бўлса, биринчи навбатда Муқаддас Ҳоликова, Ҳолида Абдуллаева, Ҳуррият Хўжаева, Муҳайё Музроббекова, Инобат Рустамовалар исмлари тилга олинади. Улар тез ишлаш қатори маҳсулотнинг сифатли бўлишига ҳам эришмоқдалар.

С. СУЛТОНОВ.

ҲАМДЎСТЛИК ДАВЛАТЛАРИДА

ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

РОССИЯ МУДОФАА ВАЗИРЛИГИ ТУЗИЛДИ

ПРЕЗИДЕНТ Б. Ельцин Россия федерацияси мудофаа вазирлигини тузиш тўғрисидаги фармонга имзо чекди. Мудофаа вазири вазифасини вақтинча президентнинг ўзи бажариб туради. Ҳозирча Россия аскарлари Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги қуролли кучлари Бирлашган қўмондонлигининг оператив қўлостида бўладилар.

СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯ ҚУРУЛТОЙИ

ҚОЗОҒИСТОН социалистик партиясининг қурултойи бўлиб ўтди. Бу партия илгари ўзини собиқ компартиянинг вориси деб эълон қилган эди. Яқин-яқингача иттифоқ парламенти палатасининг раиси бўлган таниқли ёзувчи Анвар Олимжонов партия раиси қилиб сайланди.

— Коммунистик мафкурадан бутунлай воз кечиш — бир ёқламаликдир, деди у. —Негаки унда ҳам ижобий томонлар бор... Менимча, собиқ партиянинг собиқ пуллари турли тижорат тузилмалари ўртасида аллақачон талон-торож қилиб бўлинди.

ПАРЛАМЕНТНИНГ ПАРЛАМЕНТГА МУРОЖААТИ

БУРЯТИСТОН Олий Кенгаши Россия парламенти Раёсати ва президент Б. Ельцинга мурожаатнома юборди. Унда республика ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг 30—40 фоизини ўз ҳудудида қолдиришга рухсат бериш илтимос қилинади.

Россия бюджетидан олинадиган дотация ва қарзлар ҳисобига ярмидан кўпи шаклланадиган Бурятистон бюджети нархлар эркин қўйиб юборилиши шароитида аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш юзасидан энг оз чораларни кўришга ҳам имкон бермайди. Бюджет ночорлигининг асосий сабаби ишлаб чиқаришнинг тугалланган циклига эга бўлмаган саноат корхоналарининг деярлик йўқлигидир.

ЧОРАСИНИ ТОПИШДИ

ТОЖИКИСТОННИНГ тоғда жойлашган «Ҳожи обигарм» истироҳат маскани янгича тартибда ишлай бошлади. Бу ерлик ошпазлар дам олувчилар учун нонуштани саҳарда, тушлик ва кечки овқатни эса — соат еттиларда тайёрлашмоқда. Бундай ғайриодатий иш тартибининг сабаби шундаки, дам олувчилардан 120 нафари рўза тутишади. Қолган 380 нафар дам олувчи учун эса ошхона одатдаги тартибда ишламоқда.

АРАҚ УЧУН... ҚОН ТОПШИРИШМОҚДА

НОВГОРОД яқинидаги қадимий рус шаҳри Холмда донор бўлишни истовчилар кўпайиб кетди. Бунинг сабаби маҳаллий шифокорларнинг тадбиркорлигидадир. Қон топшираётган ҳар бир киши озиқ-овқатлар олиш учун тегишли қоғоз олади. Унда 600 грамм шакар ва белгиланган нарх бўйича бир шиша арақ учун талон бор.

ВЕРТОЛЁТ — ШИФОХОНА

ҚОЗОНДАГИ вертолёт ишлаб чиқарувчи бирлашмада шифохона вазифасини бажарувчи «МИ-17А» вертолёти тайёрланди. У яраланган ёки хаста бўлиб қолган кишини шифохонага олиб келгунча ҳаётини хавфдан сақлаб туриш учун зарур бўлган кўпдан-кўп асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Дўхтирлар парвоз вақтида операция қилишлари мумкин. Қанотида «Амбуланс» ёзуви бўлган машинанинг биринчи нусхаси Венгриянинг «Медикор» фирмаси аппаратлари билан жиҳозланган эди. 6 та машинадан иборат дастлабки партия Сибирь ва Ўрта Осиёга юборилди. «Учар шифохоналар»ни кўплаб ишлаб чиқариш анча қимматга тушади, албатта, «МИ-17А»ни тайёрлашни кенг йўлга қўйиш учун ғарбий шерик билан қўшма корхона тузишга тўғри келади.

(МАТБУОТ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

ҲАМДЎСТЛИК ДАВЛАТЛАРИДА

● МУШОИРА-92

ОМОНАТМИЗ ЁРУҒ ДУНЁГА

Жуда қисқа аслида кун ҳам,
Кўзинг юмиб очгунча тун ҳам.
Омонатмиз ёруғ дунёга
Ақли калта, ақли узун ҳам.
Тўёлмайин ёр дийдорига
Фарёд қилиб ўтди Мажнун ҳам.
Йиғлаб келдик, йиғлаб кетармиз
Шодумон ҳам, ҳоли забун ҳам.
Ўша ерга боради бир кун
Ишқи йўқ ҳам, шайдо-мафтун ҳам.
Қуруқ келдик, қуруқ кетамиз
Усти бутун, усти юпун ҳам.
Биздан чиқмас дунё белига
Ярайдиган бирор устун ҳам.
* * *
Юролмам ялангоёқ,
Ўйлайман ширин жонни.
Ким олур товонимга
Кириб синган тиконни?
Онам бўлсайди агар
Ҳожат йўқди олишга.
У шай эди тиконни
Озор бермай олишга.
Кўздан оққан ёшларим
Бунчалар шўр ва аччиқ.
Ҳайҳот, юмшоқ болиш ҳам
Туюлар тошдек қаттиқ.
Кўз юмсам, бошим узра
Ўйин бошлар шайтонлар...
Хўп яхши давр экан
Онам, ўтган замонлар...
Нетай, кўринар совуқ
Ёзда ҳам кун иссиғи.
Чалинади қулоққа
«Қора кўзим» қўшиғи...
Онам бўлсайди агар,
Ҳожат йўқди олишга.
Қўяр эди у ахир
Меҳрин қўшиб болишга.
* * *
Қиймалайди алам дилимни
Кимки деса:
— Кўкда ҳақиқат.
Шундай дейди тўғри йўлини
Ердан топмай юрганлар фақат!

Талъат СОЛИЕВ.

СУМАЛАК

Дошқозонда сумалак
Туни билан қайнайди.
Қизлар бели камалак,
Атрофида ўйнайди.
Толдан тақиб жамалак
Шўхлик қилиб тўймайди.
Чирмандаси бака-бум,
Бака-бум.
Юраклари такатум,
Тақа-тум.
Кампирлар ўлан айтар,
Бир-бирига жўр бўлиб.
Жўшиб завқ билан айтар:
Қайна, қозоним, қайна.
Ўйна, капгирим, ўйна.
Тагига олмасин деб
Тошу ёнғоқ солганман,
Селин баҳори буғдой
Сарасидан олганман.
Қайна, қозоним, қайна,
Ўйна, капгирим, ўйна.
Оқ буғдойнинг унидан
Элаганман атайлаб,
Майса туйдим келида
Белимни маҳкам боғлаб.
Қайна, қозоним, қайна,
Ўйна, капгирим, ўйна.
Дошқозонда сумалак
Туни билан қайнайди.
Атрофида қиз-жувон
Тонг отгунча ўйнайди.
Сўнг қуюлар сумалак,
Қуюлади қизлар ҳам.
Сумалак сузинг дея,
Шайланамиз бизлар ҳам.
Косаларда сумалак
Тарқалади уйма-уй.
Баҳорнинг илк неъмати
Таратиб Наврўзий бўй
Кирар ҳар хонадонга.
Ҳамма ёқ тўлиб кетар
Баҳорий бир зиёга.
Битта татиб кўринг-а,
Ҳузур бағишлар жонга,
Нақ янгидан келгандай
Бўласизлар дунёга.

Файзи ШОҲИСМОИЛ.

◆ ХАЛҚ АНЪАНАЛАРИ

ЯХШИЛАРДАН МЕРОС ТАОМ

ЎЛКАМИЗДА баҳор бошланди. Бу ой бошқаларга нисбатан анча ҳосиятли ҳисобланади. Чунки шу ойда Наврўз киради, байрамлар кўп бўлади, сумалаклар пиширилади. Дарҳақиқат, илк баҳорни гулчечаклару сумалакларсиз тасаввур этиш қийин. Лекин бу шифобахш неъматни тайёрлаш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Оҳангарон ноҳиясидаги Қорахтой қишлоғида яшаётган, етмишдан ошиб саксонни қоралаётган Жума Чинпўлатова ва Жума Мавлоновалар сумалак пишириш бобида моҳир ҳисобланишади. Тўрт фарзандни тарбиялаб вояга етказаётган Зиннат Эргашева ҳам эгизак қизлари учун ҳар йили буғдой ундириб, маҳалла кексаларини ўчоқ бошига чорлайди. Бу онахонлар тайёрлаган неъматни бир татиб кўрмабсиз-у дунёга келмабсиз. Яқинда улар билан учрашиб, бир пиёла чой устида сумалакни қандай тайёрлаш кераклиги хусусида суҳбатлашдик.

— Сумалак тайёрлашнинг энг биринчи шарти нима? Унга қандай масаллиқлар танланади?

Ж. ЧИНПЎЛАТОВА: — Сумалак пишириб, элга тарқатмоқ жуда-а савоб иш. Шунинг учун уни ихтиёр қилган одам аввало покланмоғи, миннатдан узоқ турмоғи лозим. Менимча, энг биринчи шарт мана шу. Шундан кейингина буғдой ундиришга киришилса тузук бўлади. Кўпчиликка маълум: сумалакка бор-йўғи уч масаллиқ кифоя: яъни, буғдой шарбати, ун, ёғ.

Иложи бўлса, ундириш учун қизил буғдой танлангани маъқул. У яхшилаб сараланади. Синган, мита еган, касалланган буғдой умуман бўлмаслиги керак. Ювиб, бир кун тиндирилгач, иссиқ жойда тахтага ёйилади. Унга вақти-вақти билан сув сепиб туриш лозим. Бир ҳафта ичида буғдой униб майсаси нина бўйидек ўсади. Ана шундан ўтказиб юбормаслик керак. Ўтиб кетса, сумалак тахир бўлиб қолади. Ундирилган буғдойнинг лозим қисми кесиб олиниб, қиймалагичдан уч марта ўтказилади ва тайёр шарбат докада сузилиб қозонга солинади. Сув уч марта қуйилиши керак.

Ж. МАВЛОНОВА: — Қиймалагич, дедингиз-а, қўшни? Эсингиздами, бир пайтлар буғдойни келида майдалаб шарбатини олардик. Оҳ-оҳ, унинг мазаси барибир бошқача-да!..

Ж. ЧИНПЎЛАТОВА: — Нимасини айтасиз, лекин давлат ундан қулайроғини чиқариб қўйгандан кейин ўзимиз ҳам келини унутдик-да...

— Бир қозон сумалак учун тахминан қанча масаллиқ керак бўлади?

З. ЭРГАШЕВА: — Биз ҳар доим 50 килограмм унга 5 килограмм ундирилган буғдой, 10 килограмм ёғ ишлатамиз. Масаллиқларни қозонга солгач, обдон қўзғаймиз, вақти-вақти билан сув қуйиб турилади. Маҳалламизда Турсуной, Менгул исмли чаққон онахонлар бор. Шуларнинг кўмагида камида 14 соат деганда сумалакни димлаймиз. Кексалар ҳам ўчоқ атрофида чилдирмани қизитиб, эски яллалардан, ўланлардан айтиб туришади. Худога шукур, ҳалигача ҳеч ким биз пиширган сумалакни «яхши бўлмабди» демади... Гап келиб қолди, айтай: баъзилар шу таом учун юқори навли унни маъқул кўришади. Аслида эса иккинчи навли қизил мағиз уннинг сумалаги жуда мазали бўлади.

— Баъзи жойларда сумалакни махсус ўчоқлар ковлаб пиширадилар, айрим жойларда эса қозон темир ўчоқларга осиб қўйилади. Бунинг қай бири тўғри?

Ж. ЧИНПЎЛАТОВА: — Ерўчоқда пишган сумалакнинг таъми ширин бўлади. Иккинчидан, уни тайёрлашнинг қоидаси ўзи шунақа. Темирўчоқда ҳам бўлаверади-ю, бироқ у унчалик ишончли эмас. Кўпинча шундай ўчоқда пишган сумалак куйиб, мазаси бузилади.

— Сумалакка нега тош солишади?

Ж. МАВЛОНОВА: — Тагига олиб кетмаслиги учун. Баъзи жойларда тош ўрнига ёнғоқ ҳам солишади. Менимча, бу унчалик тўғри эмас. Нимага деганда ёнғоқ қозоннинг тагига чўкмайди.

— Сумалакни кўпинча эгизак фарзандлари бор кишилар тайёрлайдилар. Бунинг боиси нима?

Ж. ЧИНПЎЛАТОВА: — Айтишларича, Биби Фотима эгизак туғилган болаларга шу таомни буюрган эканлар. Шунинг учун эгизаклар яшаётган оилада ҳар йили ёки йил оша сумалак пишириб, маҳаллакўй билан бирга баҳам кўриш ҳам қарз, ҳам фарз. Лекин гаштак сумалак деган нарса ҳам бор. Унда сумалакни ният қилган ҳар қандай киши гаштакка қўшилиши ёки ўзи пишириши мумкин. Чунки сумалак — ўта шифобахш таом, кўп касалликларга даво бўлади, қувватни оширади. Қани, энди ёшлар ҳам уни тайёрлашни ўрганиб олишса... Ахир бутун савоб шунда-ку!

— Боя айтиб ўтганларингиздек, сумалак пишгунча онахонлар қанчадан-қанча ҳазил-мутойибалар айтадилар, дардларини, қувончларини қўшиққа соладилар, ўланларга ўланларни улайдилар. Ана шулардан ёдингизда борларини айтиб беролмайсизларми?

З. ЭРГАШЕВА: — Қаранг, ҳар доим хиргойи қилиб юрган нарса шу тобда ҳаёлга келмаяпти-я. Жума опа, ўзингиз бошлаб беравқолинг.

Ж. МАВЛОНОВА: —
Сув бўйида сумалак-о,
Сунбул сочга жамалак.
Орқамдан қараб қолди
Бойнинг ўғли жувонмарг.
Бойнинг ўғли бойвачча,
Ақлингиз йўқми шунча?
Сиздан инсоф тиларман
Ой ботиб тонг отгунча.

З. ЭРГАШЕВА: —
Тахта кўприк битдими,
Ҳарбий боллар ўтдими?
Ҳарбий боллар ичида
Менинг ўғлим ўтдими?

Ж. ЧИНПЎЛАТОВА: —
Рўмолимнинг бир учи,
Марғилоннинг гуручи.
Омон бўлса келади,
Елкасида қиличи.

Ж. МАВЛОНОВА: —
Ой олдида бир юлдуз
ойдан қолди,
Қўнғироқли кўк саркам
қўйдан қолди.
Анов қизни анойи
билмовдингми,
Ковушини киёлмай
тўйдан қолди.
Ахтахона бошида қалин
ялпиз,
Қалин ялпиз ичида
қолдим ёлғиз.
Қалин ялпиз ичидан
чиқиб олсам,
Сиз билан айтишайин
ўзим ёлғиз.
Ахтахона бошида тахта
чопдим,
У тахтани чополмай ҳафта
ётдим.
Арипошнинг ковуши
сувда оқди,
Тегирмоннинг тагидан
зўрға топдим.

— Раҳмат! Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтсаларингиз, сумалакни пулга сотиш мумкинми? Мен бир хўжаликдаги Наврўз тантаналарида қатнашганимда сумалакни идишларга қуйиб байрам қатнашчиларига сотишганини кўрган эдим. Кўзимга жуда ғалати кўринганди.

— Сумалак — аждодлардан қолган шифобахш таом. Уни сотиш — гуноҳ. Нафақат сотиш, балки сумалак бор жойда ёмон сўзни оғизга олиш, қилган хизматини миннат қилиш ҳам гуноҳ. Одатда сумалакни савоб учун тайёрлаб элга тарқатадилар. Тарқатилаётган вақтда унга кўзи тушган, кўнгли тусаган ҳар бир киши баҳраманд бўлиши керак.

З. ЭРГАШЕВА: — Наврўз арафасида яна шу шифобахш неъматни пиширамиз. Йўлингиз тушса, меҳмонимиз бўлинг, азизлар!

Зарифа ЭРАЛИЕВА суҳбатлашди.

Айём арафасида

ДИЛЛАРГА олам-олам севинчлар улашиб ўлкамизга Наврўзи олам ташриф буюрди. Қадим-қадимдан энг олий инсоний фазилатларни ўзида жо қилиб келган бу байрам яна кишиларга қувонч бағишламоқда. Ана шундай улуғ айёмни катта тантана билан нишонламай бўладими?

Куни кеча пойтахтимиздаги 197-ўрта мактабда ҳам «Наврўз» катта тантана билан нишонланди. Кечага шаҳримиздаги барча мактаблардан меҳмонлар ташриф буюрдилар. Байрам дастуридан ўрин олган ўқувчиларнинг турли чиқишлари йиғилганларда катта таассурот қолдирди. Айниқса, миллий ғоялар билан суғорилган кўринишлар: чақалоқни бешикка белаш, лапарлар айтиш ҳамда дилрабо куй ва қўшиқлар ўқувчи ва ўқитувчилар олқишига сазовор бўлди.

Бундан ташқари шу куни мактабда ўқувчилар томонидан уюштирилган савдо ярмаркаси ҳам ташкил қилинди. Унда ёш чеварлар ўзлари тиккан кийим-кечакларни, кичик пазандалар эса хилма-хил ширинликлар, кўк сомса, чучвара, қатлама каби миллий таомларни кеча иштирокчиларига тортиқ қилдилар. Наврўз байрамини уюштиришда ўқитувчи Ф. Ражаббекова ҳамда жамоатчи ўқувчи Ғ. Ориповаларнинг ҳиссаси катта бўлди.

Раъно МУҲАММАДАЛИЕВА.

● Долзарб мавзуда суҳбат

АЙБДОРЛАР ЖАЗОДАН ЧЕТДА ҚОЛМАСИН

Ҳар ойда, ҳар ҳафтада талон бўйича озиқ-овқат маҳсулотларини олгани дўконга чиқасиз. Баъзан навбат турнақатор бўлиб кетади. Гал келганида сотувчи гоҳ шакар йўқ деса, гоҳ совун, ун... Кеча мактабни амал-тақал қилиб битирган сотувчи болага илтижо қиласиз. Неварангиз тенги келадиган бола «йўқ дедим-ку» —деб жеркиб ташлайди. Лекин кўз қирингиз тушиб турибди, аллақандай кишилар ичкарига кириб ишни битириб кетишяпти. Жанжаллар, асабийлашишлар жонга тегиб кетди. Халқ мулкига худди ўзининг шахсий мулкидек хўжайинлик қилаётган бу беибо, бетакаллуф сотувчилар билан тенг келгинг келмайдида, эзилиб, камситилиб уйга қайтасиз ёки ишга шошиласиз. Лекин аслида дўкон ичкарисида шакар ҳам, совун ҳам, ун ҳам... бор. Текширувчи келса баҳоналари ҳам тайёр, «Бу талон учун белгиланган моллар, ой давомида берамизда»,— деб сувдан қуруқ чиқишади.

Хўш, бундай халқ ҳақига хиёнат қилаётганларга нисбатан қандай курашиляпти?! Жамоатчи мухбиримиз Будир Пўлатов шу каби бир неча саволлар билан Тошкент вилояти прокурори, учинчи даражали давлат адлия маслаҳатчиси Абдурашид Муталович МАННОНОВга бир неча саволлар билан мурожаат этди.

— Вилоят прокуратураси кейинги вақтларда 15 та матлубот жамиятида текширишлар ўтказди. Савдода қонунчиликни бузганлиги учун 105 кишига интизомий жазо берилди. 4 та ноҳия матлубот жамияти раиси ва 10 нафардан кўп қишлоқ матлубот жамияти раиси вазифасидан бўшатилди. Шуни ҳам тан олиш керакки, савдо қонун-қоидаларини бузиш ҳоллари кескин камаймаяпти. Масалан, кейинги бир йилнинг ўзида давлат савдо инспекциясининг ўзи савдо ва умумий овқатланиш шохобчаларида салкам 3000 га яқин қоидабузарликларни аниқлади. Шу жумладан 517 марта харидорлар ҳақига хиёнат қилиш, 187 марта харидоргир молларни беркитиб қўйиш маълум бўлди. Аниқланган қоидабузарлик материаллари бўйича 842 савдо ходимига нисбатан интизомий жазо кўрилди, 90 киши вазифасидан четлаштирилди, 44 кишининг иши терговор органларига, 69 кишиники эса маъмурий комиссияга топширилди.

Мисолларга тўхталадиган бўлсак, Бўстонлиқ ноҳияси матлубот жамиятида ва ишчи таъминоти бўлимида текширилган 20 кун ичида савдо қонун-қоидаларини салкам 50 марта бузилгани аниқланди, шу жумладан 12 марта харидор ҳақига хиёнат қилиш, 34 марта товарларни беркитиб қўйиш, 20 мартадан кўпроқ чайқовчилик юз берди. Буларнинг натижаларига кўра 4 жиноий иш қўзғатилди, 5 савдо корхонасида ҳужжатли тафтиш ишлари белгиланди, бир қисм материаллар судга ва маъмурий чоралар кўриш учун комиссияга юборилди.

Қуйи Чирчиқ районида 3 ой давомида 22 савдо корхонасида 13 марта қайтимдан уриб қолиш, 10 жойда харидоргир молларни беркитиб қўйиш ҳоллари аниқланди. Бўстонлиқ район матлубот жамиятига қарашли Искандар матлубот жамияти 16-дўконида Италияда ишлаб чиқарилган 6465 сўмлик 18 та жинси шим савдодан беркитиб қўйилгани аён бўлди. Сойлиқ қишлоқ матлубот жамиятига қарашли 4-дўкон сотувчиси С. Умарова харидор ҳақидан 9 сўм 30 тийин уриб қолганлиги учун жиноий иш қўзғатилди.

Худди шундай савдо қоидаларини бузиш ҳоллари Қибрай, Бўка ва бошқа районлар савдо шаҳобчаларида ҳам юз бермоқда. Менимча, маълум муддат савдо соҳасини бирмунча бўш қўйиб қўйилди ва бу қоидабузарликларни кескин кўпайтириб юборди.

Ўтган йилнинг иккинчи ярим йиллигида матлубот жамиятлари, вилоят шаҳарларига қарашли савдо корхоналари иши қаттиқ текширилди. Жуда кўп камчиликлар аниқланди. Масалага чуқурроқ кириб боришга ҳаракат қилдик. Савдо соҳасида қоидабузарликларга қарши кураш ҳаракатини кучайтириш, қонунчиликка риоя қилиш ишлари билан танишиб чиқдик. Унинг натижаларига кўра ижроқўмлар маъмурий комиссияларининг ноқонуний қарорларига расмий равишда норозилик билдирдик. Шунингдек Тошкент вилояти ижроия қўмитаси ва вилоят матлубот жамияти бошқарувига тавсияномалар юбордик.

1992 йил январь ойидан бери бу борада бир қатор амалий ишлар қилинди ва бу ишни изчиллик билан давом эттирамиз.

— Аҳолини кундалик харид моллари билан таъминлаш бўйича Ўзбекистон Республикаси ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг ўтган йил мартдаги қарори қандай бажарилияпти?

— «Ўзбекистон республикаси аҳолисини асосий озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни барқарорлаштиришнинг қўшимча чоралари» тўғрисидаги қарорни айтаяпсизда. Озиқ-овқат бозоридаги мураккаб вазият ва аҳолини кундалик харид моллари билан таъминлашни ҳисобга олганда, бугун энг долзарб масалалардан бири — Вазирлар маҳкамасининг ушбу қарорини қатъий бажариш, айниқса фондларни ўз вақтида олиш, аҳолига белгиланган меъёрда товарларни бериб боришни ташкил этишдир.

Текширувлар шуни кўрсатмоқдаки, айрим мансабдор кишиларнинг айби билан баъзи савдо корхоналари бу муҳим масалага масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. Фонд ажратишда, товар беришда камчиликларга йўл қўйилмоқда. Кейинги 10 ой ичида фонд бўйича вилоят савдо бошқармаси 925 тонна гўшт, 1367 тонна янги музлатилган балиқ, 150 минг тонна балиқ консерваси, 2054 тонна кондитер маҳсулотлари ва бошқаларни, Тошкент вилоят матлубот жамияти эса 6,2 тонна қанд, 339 тонна чой, 73 тонна макарон маҳсулотлари, 860 тонна гўшт ва парранда гўшти, 504 тонна мол ёғи, 1700 тонна кондитер маҳсулотлари ва бошқаларни олмай қолди. Бу борада айниқса Қибрай район матлубот жамияти раҳбарлари томонидан катта масъулиятсизликларга йўл қўйилди. Бу давр ичида 503 тонна 1-навли ун, 383 тонна иккинчи навли ун, 135 тонна кондитер маҳсулотлари, 317,5 тонна қанд, 4,4 минг жуфт калиш ва бошқа товарлар олинмади. Шундай ҳолни бошқа районлар матлубот жамиятлари ва шаҳар савдосида ҳам кўриш мумкин.

Савдо шохобчаларида моллар тақсимоти бўйича омбор мудирлари фаолияти устидан етарли назорат ўрнатилмаган. Бу эса тақсимотда кўп хатоларга олиб келмоқда. Масалан Қибрай матлубот жамиятига қарашли 12-дўконда ҳужжатлар текширилган квартал бўйича эҳтиёж 12 тонна бўлган ҳолда аслида 36,7 тонна ун олиб келинган. Дўрмон матлубот жамиятига қарашли 1-дўконга 3,1 тонна, 10-дўконга 4,3 тонна, 3-дўконга 5,6 тонна белгиланганидан кўп ун олиб келинган. Шу билан бир қаторда 11-дўконга 2,2 тонна, 8-дўконга 1,8 тонна, 13-дўконга 4,3 тонна ун кам берилган.

Ўрта Чирчиқ район матлубот жамиятига қарашли Қорасув матлубот жамияти омборида 8 дўкончага тақсимотда кўзда тутилмаган бўлса ҳам 33 килограмм ҳинд чойи, 1 тонна олий нав вермишель юборилган. Худди шу қонунбузарликлар Бўка, Қибрай, Паркент ва бошқа районлар матлубот жамиятларида ҳам аниқланган.

Янгийўл, Ангрен шаҳар савдосида ҳам бундай камчиликлар тез-тез содир бўлмоқда. Масалан, Янгийўл шаҳар савдо ташкилотида январь ойидаги текширувда 35 та дўкондан 7 тасига негадир гуруч тақсимотда кўрсатилганидан кам берилгани аниқланди. 3 та дўконга эса умуман юборилмаган. Адолатсизликни қарангки, 16 та дўконга бу маҳсулот белгиланганидан анча кўп жўнатилган. Дўконларни бошқа хил маҳсулотлар билан таъминлашда ҳам шундай воқеалар юз бермоқда. Масалан, 79-дўконга меъёрдан анча кўп тухум, 80-дўконга 807 ўрнига 1356 шиша арақ берилган. Бундай тартибсизликлар аҳолини талон билан бериладиган озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда ҳақли эътирозларга, турли кўнгилсиз воқеаларга олиб келмоқда. Тақсимотдаги адолатсизликлар савдо қоидаларини бузишга замин яратмоқда.

Мазкур шаҳар савдо ташкилотига қарашли дўконларда талон билан белгиланган маҳсулотларни бериш қоидаларига риоя қилинмаяпти. Ҳужжатлаштириш ишлари чалкаш. Булар ҳам қоидабузарлик учун «яшил йўл» очмоқда. 13, 40-дўконлар текширилганда бир қатор карточкалар нотўғри ҳужжатлаштирилганлиги маълум бўлди. 40-дўконда талон билан сотилган озиқ-овқат ҳисоб-китоб қилинганда 30 шиша арақ 14 килограмм қанд ва бошқа маҳсулотлар кам чиқди. Дўкон ходимлари эса бунга аниқ сабаб айтиб беролмадилар.

Шуни қайд этиш керакки, аҳолини кундалик харид моллари билан таъминлашда ҳақиқатан ҳам қатор қоидабузарликлар юз бермоқда. Бекобод шаҳар савдо ташкилоти, Қибрай район матлубот жамияти ва яна бир қатор жойлардаги дўконларда ҳам мижозларнинг карточкалари тўғри расмийлаштирилмаяпти. Уларда маҳалла қўмиталари, турар-жой идораларининг муҳрлари йўқ. Маҳсулотни олгани ҳақида имзо чекиладиган жойига савдо ходимларининг ўзлари белги қўядилар. Шундай қоидабузарликлар сабабли кўпгина кишилар белгиланган меъёрдаги молларни ололмаганлар, бу билан уларнинг ҳақ-ҳуқуқлари камситилган.

Бир қатор жойларда бўлса Вазирлар маҳкамасининг қарор ва кўрсатмалари бузилмоқда. Халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари қарорларининг қандай ижро этилаётгани устидан талаб даражасида назорат ўрнатмаяптилар. Ҳатто ўзлари қоидабузарларга айланиб қолмоқдалар. Масалан, Янгийўл шаҳар ижроия қўмитасининг ишлар бошқарувчиси Исамуҳамедов кўрсатмаси билан Ш. Нормирзаевга тўй учун белгиланган меъёрдан икки марта кўп нарса берилган. Бундай воқеалар бошқа район ва шаҳарларда ҳам мавжуд.

— Аҳоли ўртасида адолатсиз суратда қўйилаётган баҳолар ҳақида эътирозлар учрамоқда. Буларга нима дея оласиз?

— Адолат юзасидан айтганда уни тан олиш керак. Яқинда текширув гуруҳи Олмазор ишчилар кооперациясига қарашли 23-дўконда бўлганида «Турист» совунининг донасини 1 сўмдан сотилаётганини аниқладилар. Ваҳоланки, унинг баҳоси 76 тийин. Бу қоидабузарлик учун дўкон мудири Олмазор ишчилар кооперацияси бошқарувининг 1992 йил февраль ойидаги қарори билан вазифасидан бўшатилди. Жиноий жавобгарлик масаласи билан ички ишлар органлари шуғулланмоқда.

Прокурорлик фаолияти тажрибаси шундан гувоҳлик бериб турибдики, қаерда кадрларни, айниқса, моддий жавобгар кишиларни танлаш ва жой-жойига қўйишга риоя қилинса, ўша ерда савдо қоидаларини бузувчиларга қарши кураш ижобий натижа беради. Лекин айрим савдо корхоналари раҳбарлари илгари савдода қинғир иш қилган, судланган, шахсий манфаатини кўзлайдиган кишиларни моддий жавобгар ишларга олишдек ярамас усулдан воз кечмаяптилар. Масалан, Янгийўл шаҳар савдо ташкилотининг 1-омбор мудири С. Йўлдошев 1989 йилда омбордан қоидага хилоф равишда харидор ҳақига хиёнат қилиб мол бераётганида қўлга тушиб, халқ суди ҳукми билан 400 сўм жарима солинган ва 4 йилгача моддий жавобгар ишда ишлаш ҳуқуқидан маҳрум қилинган бўлсада муддати тугамаёқ 52-дўконга мудир қилиб тайинланган.

Ушбу асоссиз буйруққа шаҳар прокурори томонидан норозилик билдирилган ва Янгийўл савдо ташкилотининг маъмуриятига С. Йўлдошевни зудлик билан моддий жавобгар лавозимидан бўшатиш тўғрисидаги масала қўйилди.

Савдода камомадга йўл қўйганлар, харидор ҳақига хиёнат қилганлар, товарларни беркитган ва бошқа шу каби қонунбузарларга огоҳлантириш, ҳайфсан берилмоқда ёки ўз аризаси билан ишдан бўшатилмоқда. Шубҳасиз, бундай тутруқсиз равишда иш юритиш қоидабузарларга қарши кураш ишида ҳалақит бермоқда.

— Бу борадаги курашни янада кучайтиришнинг бошқача йўллари борми?

— Бу барча адлия органларининг изчиллик билан ишлаши ва ҳамкорликни кучайтиришларига боғлиқ. Шу кунларда шаҳар ва район прокурорлари маҳаллий ҳокимиятга ва савдо ташкилотлари раҳбарлари номига аниқ тавсиялар юборишмоқда. Қўзғатилган жиноий ишлар бўйича эса терговор жараёни устидан назорат кучайтирилмоқда. Кейинги бир йил давомида ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари томонидан чайқовчилик, харидорлар ҳақига хиёнат қилиш ва бошқа қоидабузилишлар бўйича жиноий ишлар қўзғатилган. Мазкур масаланинг ниҳоятда долзарблигини ҳисобга олиб, юқорида номи қайд этилган қарорнинг бажарилиши устидан мунтазам назорат ўрнатишга алоҳида эътибор берамиз. Шарт-шароит шуни кўрсатмоқдаки, шундай қийин пайтда, иқтисодий таназзул вақтида халқ ҳақига хиёнат қилувчиларга нисбатан ҳар қачонгидан ҳам муросасиз бўлишимиз лозим.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

БМТ ЗОБИТЛАРИ ЖЎНАБ КЕТДИЛАР

● КУНИ кеча Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Югославиядаги қўшинлари қўмондони ҳинд генерали С. Намбияр ўзларининг белгиланган жойларига жўнаб кетаётган илғор оператив гуруҳлар хизматчилари билан учрашув ўтказди. Ана шундай учрашувларнинг бирида сўзга чиққан қўмондон бизнинг вазифамиз билан катта умидлар боғланмоқда, шу боис Югославияга келган ҳар бир ҳарбийнинг зиммасида шарафли масъулият турибди, деб айтди.

Шундан сўнг барча гуруҳ хизматчилари автобуслар ҳамда юк машиналарига жойлашишиб, ўз минтақаларига йўл олдилар. Маълумки, ихтилоф ҳудудлари тўрт қисмга ажратилиб, ғарбий, шарқий, шимолий ва жанубий зоналар номини олди.

БИТИМ ЛОЙИҲАСИ ИМЗОЛАНДИ

● ТЕҲРОНДА Арманистон ҳамда Озарбайжон расмий вакиллари иштирокида Тоғли Қорабоғдаги ҳарбий инқирозни ҳал этишга даҳлдор бўлган битим лойиҳаси имзоланди. Унда Эрон ташқи ишлар вазирлиги раҳбарлари асосий роль ўйнадилар. Россиянинг Эрондаги элчиси Владимир Гудев сўнгги учрашувда кузатувчи сифатида иштирок этди. Битим лойиҳасига Озарбайжон ташқи ишлар вазири ўринбосари Альберт Саломов ва Арманистон ташқи ишлар вазири ўринбосари Армен Навасардян имзо чекдилар. Битим лойиҳасига қўл қўйилганидан сўнг журналистлар билан бўлиб ўтган мулоқотда мазкур ҳужжат яқин кунлар ичида ҳар иккала жумҳурият раҳбарларига тасдиқлаш учун тақдим этилажаклиги айтилди. Яраш тўғрисидаги битим лойиҳаси мазмуни ҳозирча ошкор этилганича йўқ.

ЗИЛЗИЛА ҚУРБОНЛАРИ

● АССОШИЭЙТЕД пресс ахборот агентлиги Туркиянинг шарқий қисми минтақасида яқинда бўлиб ўтган зилзила тўғрисида батафсил маълумотлар берди. Маълумки, ўтган жума куни кучлилиги жиҳатидан мисли кўрилмаган ер қимирлаши натижасида Туркиянинг Эрзинжон деган шаҳри батамом ер билан яксон этилди. Зилзила кучи Рихтер жадвалида 6,8 баллга етди. Тахминий ҳисоб-китобларга қараганда, бу табиий офат натижасида мингдан зиёд киши ҳалок бўлди, қанчадан-қанча одамлар жароҳат олди, 180 минг киши эса бошпанасиз қолди. Ахборот агентликлари хабарларида айтилишича, қутқариш ишларида АҚШ, Франция, Дания, Россия ҳамда бошқа мамлакатлардан келган ёрдамчилар кўмак бермоқдалар. Ҳозиргача ҳалок бўлган 300 дан ортиқ кишининг жасади топилди.

Зилзила рўй берган жойдаги аҳоли бошидан қийин кунларни кечирмоқда. Палаткалар, кўрпа-тўшаклар, дори-дармонлар ҳамда тиббий анжомлар етишмай турипти. Халқаро Қизил Ярим ой жамияти дастлабки ёрдам тариқасида 5,6 миллион доллар ажратилишини талаб қилди. Устига-устак электр қуввати тизилмалари ва сув қувурлари ишдан чиқди. Одамлар очиқ осмон остида истиқомат қилишга мажбур бўлмоқдалар. Ичимлик сув ўрнида эса қордан фойдаланилмоқда.

Мазкур зилзила сўнгги эллик йил ичида содир бўлган энг даҳшатли офатлардан бири бўлди. 1939 йилда Эрзинжон ҳудудида ер қимирлаб, унда 30 минг киши ҳалок бўлган эди.

ЭНГ ХАВФЛИ КАСБЛАРДАН БИРИ

● НЬЮ-ЙОРКДАГИ журналистларни ҳимоя қилиш жамоатчилик ташкилоти «Матбуотга ҳужум. 1991 йил» деб аталган ўз маърузасини чоп этди. Унда юздан ортиқ мамлакатлардаги журналистларнинг ҳаёти ва фаолияти таҳлил қилинди. Маърузадан шундай хулоса келиб чиқадики, журналистика касби дунёда энг қалтис касблардан бири экан. Мазкур ҳужжатда айтилишича, ўтган йилда 66 журналист ер куррасининг турли жойларида ҳалок бўлди. 164 журналистга таҳдид қилинди, 156 нафар қалам аҳли эса жисмоний ҳужумга учради. 151 киши судга берилди, 42 журналист эса ўзлари ишлаб турган мамлакатлар ҳудудларидан чиқариб юборилди.

БЎЛАЖАК МУЗОКАРАЛАРДАН УМИД

● БУГУН эрталаб Россия ташқи ишлар вазири Андрей Козирев расмий ташриф билан Япония пойтахтига келади. Россия ташқи сиёсат ваколатхонаси раҳбарининг сафари уч кун давом этади. Россия вазирининг бу ерга келишидан аввал у билан бўладиган мулоқотлар миридан-сиригача режалаштириб қўйилди. А. Козирев Япония ташқи ишлар вазири Митио Ватанабэ, бош вазир Кити Миядзава ва бошқа арбоблар билан музокаралар олиб боради. Оралиқдаги пайтларда Россия вазири Япониянинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечиради. Бир қарашда ҳамма нарса эътиборга олингандек бўлиб туюлса ҳам А. Козирев ташрифи давомида муҳокама этиладиган муаммолар мазмуни очиқ — равшан эълон қилингани йўқ. Сафар натижасида қабул қилиниши мумкин бўлган бирон-бир якуний ҳужжат тўғрисида ҳам гап-сўз бормаётир. Аммо, оммавий ахборот воситалари вакиллари Россия вазирининг Совет Иттифоқи тарқатиб юборилгандан кейинги биринчи ташрифига бир қадар катта умидлар боғламоқдалар.

ИНСОН БИЛАН ТИРИКДИР ИНСОН

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДА ЎТГАН ВИЛОЯТ БИРИНЧИ МЕҲР-ШАФҚАТ МАРАФОНИДАН РЕПОРТАЖ

Шивалаб ёғиб турган ёмғир кишига хуш ёқади. Ҳаво илиқ. Кимёгарлар маданият саройига кираверишдаёқ тартиб, саранжом-саришталик шундоққина сезилади. Турли шаҳарлардан, ноҳиялардан келаётганларни шаҳар ҳокимлиги вакиллари самимий кутиб олиб муҳташам қаср томон бошлайдилар. Ҳовлида қарнай-сурнай садолари янграйди. Уларни вақти-вақти билан хонанда, созандалар куй ва қўшиқлари алмаштиради.

Мана, кутилган фурсат ҳам етиб келди. Ҳаммани залга таклиф этишди. Ҳеч қанча ўтмай, зал, ҳаттоки иккинчи қаватдаги ёнбош сўрилар ҳам тўлди. Мингдан ортиқ ўриндиқлар банд бўлгач, томошабинлар эшиклар олдида ҳам тўпландилар.

СУҲАНДОНЛАР меҳр-шафқат марафони бошланганлигидан дарак берувчи дил сўзларини баён этиб, унинг ташкилотчилари билан таништирадилар: вилот меҳр-шафқат, болалар, маданият жамғармалари раҳбарлари Вели Тошев, Зоҳид Солиҳов, Мунира Солиҳова ва бошқалар номларини тилга оладилар.

— Азизлар! — дейди йиғилганларни қутлар экан, Тошкент вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари Шаҳло Ңасимовна Маҳмудова,— бугунги тадбирнинг мазмуни ҳам, мақсади ҳам муҳтож кишиларга мадад кўрсатишга қаратилган. Марафон энди ўтаётган бўлса-да, унинг ҳисобига вилоят шаҳар ва районлари, саноат корхоналари, жамоа хўжаликлари, ташкилотлари ва муассасалари пул ўтказишни анча аввалдан бошлаб юборганлар. Тушган маблағ Улуғ Ватан уруши ногиронларига, «афғончи» жангчи ногиронларга, етим-есирларга, кўп болали оилаларга, ёлғиз қарияларга сарфланади. Халқимиз азал-азалдан саховатли, бир-бирига ҳамиятли, ажойиб фазилатларга эга бўлиб келди. Рамазон ойида, айниқса, бу ҳайрия анжуманининг ўтаётганлиги айни урф-одатларимиз билан ҳамоҳангдир.

Ш. Маҳмудова йиғилганларни яқинлашиб келаётган Наврўз айёми билан қутлаб, хайрия тадбирида фаол иштирок этишга даъват қилди.

Чирчиқлик бадиий ҳаваскорлар — «Жайрон» гуруҳининг аъзолари дилрабо қўшиқлари, куйлари билан томошабинларни хушнуд этгач, шаҳар ҳокими Дониёр Азизхўжаевга сўз берилди. Унинг айтишича, шаҳарда сўнгги икки йил мобайнида ночор кишилар ва оилаларга, ногиронларга амалий ёрдам кўрсатишга эътибор кучайтирилган. 14-болалар уйи, ёлғиз қариялар, кўп болали оилалар, уруш ногиронлари шаҳар меҳр-шафқат жамғармаси ёрдамидан баҳрамандлар. Бундайлар эса Чирчиқда кам эмас.

Ҳоким болалар уйига иккита, мактаб-интернатга иккита палос топширар экан, Чирчиқдаги корхона ва ташкилотлар марафон жамғармасига 200 минг сўмга яқин пул ўтказганликларини маълум қилди. Шу куни 40 нафар чирчиқлик ёлғиз қарияларга 200 сўмдан пул ҳам тарқатилди.

Саҳнада эл севган санъаткор —Ўзбекистон халқ артисти Ғуломжон Ёқубов гуруҳи пайдо бўлиши билан зал олқишлари авжига чиқди. У бир қатор қўшиқлар айтиб, йиғилганлар дилига ором бағишлади. Гуруҳ марафонга бир минг сўми билан улуш қўшди. Шуниси қувончлики, тантанага ташриф буюрган таниқли хонандалар Комилжон Баратов, Нуриддин Ҳайдаров, Ғиёс Бойтоев, қизиқчилар Мирза Холмедов, Ҳамиджон Азимов, Тошкент оперетта театри артистлари Игорь Шаломаев, Наталья Шибаева, Татьяна Галицкаялар, шунингдек машҳур раққос Назриддин Шерматов, «Шодлик» дастаси, ҳамда бошқа бадиий жамоалар жозибали куй ва қўшиқлари билан марафон қатнашчиларига ҳузур бахш этдилар. Томошабинлар Олмалиқ, Чирчиқ шаҳарлари, Оққўрғон, Бўстонлиқ, Паркент, Қибрай районларидан келган бадиий ҳаваскорларни хушнудлик билан кутиб олдилар. Энг муҳими, ана шу жамоалар марафонга ўз имкониятларидан келиб чиқиб, ҳисса қўшаётганликларини таъкидладилар.

Тадбир ташаббускорлари — вилоят меҳр-шафқат, маданият Бошқармаси, болалар жамғармалари марафонга салмоқли маблағлари билан ҳисса қўшдилар. Бундан ташқари вилоят болалар жамғармаси ҳисобидан сотиб олинган ногиронлар аравачалари шу ҳаракат воситаларига муҳтожларга топширилди.

Хайрия қутисига улуш қўшаётганлар сони тобора кўпайиб борди. Халқ демократик партияси вилоят Кенгашининг котиби Шуҳрат Жалилов, Тошкент ноҳиясидаги «Ҳасанбой» жамоа хўжалиги раиси Тўлқин Алимов, Чирчиқ шаҳар Ўрта маҳалла масжидининг имом-хатиби Исоқхожи Жабборов, вилоят савдо бошқармаси бошлиғи Ғайрат Отабоев, вилоят Қизил Яримой жамияти уюшмаси раиси Флюра Латипова, Оққўрғон ноҳия ҳокими ўринбосари Шаҳрибону Мамадалиева, Бекобод шаҳар фахрийлар қўмитаси раиси Обиджон Бегалиев, шунингдек, вилоят Халқ таълими бўлими, «Тинчлик» жамғармаси, ташқи савдо бўлими, Тошкент вилояти давлат автомобиль назорати вакиллари ўз жамоаларининг инъомларини марафонга тортиқ қилдилар.

Вилоят социал таъминот бўлими мудири Нажим Назиров улуғ Ватан уруши ногиронларига нархи 68 минг 500 сўм турадиган «Запорожец» машинасининг расмийлаштирилган ҳужжатларини топширди. 68 нафар ногирон бундай ҳуқуққа эга бўлдилар.

Хайрия тантанасида Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов, шоир Исмоил Маҳмуд шеърлар ўқиб бердилар.

Марафонга Янгийўл шаҳридан жами 45 минг сўм ҳамда 100 жуфт болалар оёқ кийимлари ўтказилди.

Меҳр-шафқат марафонида 450 минг сўмга яқин маблағ йиғилди. Марафон ҳисобига маблағ тушиши давом этмоқда.

Биз марафон сўнггида бу тадбирни уюштириш штабининг бошлиғи, вилоят ҳокими ўринбосари Ҳаким Ҳамидович Ҳамидовдан ўз таассуротлари ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилдик.

— Вилоятимизда хайрия марафони биринчи бор бўлишига қарамай, — деди у, — у анча уюшқоқлик ва юксак мазмун билан ўтганлигини таъкидламоқчиман. — Аввало марафон ташаббускорлари, ташкилотчиларига, уни қўллаб-қувватлаган вилоятимизнинг барча шаҳар ва районларига ўз миннатдорчилигимни изҳор этаман.

Ҳоким ўринбосари Ўзбекистон телерадиокомпанияси ходимлари Нуриддин Қосимов, Баҳром Аҳмедов, марафонни чиройли бошқариб борган ёш артистлар Фотима Режаметова, Жалолиддин Юсупов, Инна Изетоваларнинг хизматини ҳам алоҳида таъкидлади.

Биз ана шу илиқ истакларга тўла қўшилган ҳолда, марафон борасида баъзи мулоҳазаларимизни билдириб ўтмоқчимиз.

Маълумки, рўзномалар бу тадбир ҳақида бир неча кун илгари хабарлар эълон қилган бўлиб, унда марафонда ким ошди савдоси ўтказилиши, унга музлатгичлар, рангли телевизорлар, кир ювиш машиналари, спорт кийимлари, тикув машиналари, гиламлар, дазмоллар ва бошқа камёб буюмлар қўйилганлигини билдирган эдилар. Шунга қарамай, тадбирда харидорлар сони анча кам бўлди. Бу бизнингча, шаҳар ва районларда тарғибот ишлари етарлича олиб борилмаганлигининг натижасидир. Гап хайрия, саховат ҳақида борар экан, бундан буён жойларда вилоят, район миқёсларида ўтадиган ана шундай тадбирларнинг самарали бўлиши учун жамоа хўжаликлари, корхоналар, ташкилотлар раҳбарлари ҳам жон куйдиришлари керак. Улар кооператив уюшмаларни, биржа ташкилотларини, ишбилармон кишиларни, кичик корхоналар раҳбарларини бундай марафонларга таклиф этишлари, етим-есирларни, ногиронларни қўллаб-қувватлаш учун бошланган ҳаракатда фаол қатнашишларини таъминлашлари зарур. Зероки, яна бир таъкидлаймиз, гап ночорларни мана шундай иқтисодий танглик пайтида қўллаб-қувватлаш ҳақида бормоқда.

С. ҲАСАНОВ.

СУРАТЛАРДА: Чирчиқ шаҳрида ўтган вилоят меҳр-шафқат марафонидан лавҳалар.

Сураткашлар Д. АҲМЕДОВ, В. ХАРИТОНОВ.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.

ЭЪЛОНЛАР БУРЧАГИ

ТОШКЕНТ КИМЕ ТЕХНОЛОГИЯСИ ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ МАКТАБ УҚУВЧИЛАРИНИНГ БАҲОРГИ ТАЪТИЛ ДАВРИДА

«ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИ»НИ ЎТКАЗАДИ

Қабул комиссияси аъзолари ҳамда мутахассисларни тайёрлайдиган таҳсилгоҳнинг профессор-ўқитувчилари 24 мартдан 31 мартгача ҳар куни соат 11 дан 17 гача олий билимгоҳнинг барча куллиёт ва бўлимларида ишчи-ёшларни, ҳунар-техника билим юртлари, мактаб ва техникумларининг ўқувчиларини ҳамда Тошкент кимё технологияси олий билимгоҳи билан танишишни хоҳловчиларни кутадилар.

Ахборот учун телефонлар: 56-66-85, 33-10-89.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ШАҲАРЛАРАРО ЮК ТАШИШ АВТОСАРОЙИ ТАШҚИЛОТЛАРДАН

ишчилар ва хизматчиларни Тошкент шаҳри ва Тошкент вилояти бўйлаб ташишда фойдаланиш учун «ПАЗ-672», «ЛАЗ-695» маркали автобусларга

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Хизматлар учун шартномавий қиймат бўйича бир машина куни учун — «ПАЗ-672» автобусига— 440 сўм 56 тийин, «ЛАЗ-695» автобусига — 498 сўм ҳақ тўланади.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент вилояти, Свободний посёлкаси, Мир кўчаси.

Телефонлар: 65-33-54, 65-35-55.

«ГУЛНОРА» КИЧИК КОРХОНАСИ ҚУЙИДАГИЛАРНИ ТАВСИЯ ЭТАДИ:

«Елдис-1200» мувозанатлаш дастгоҳи.

— Автомобиль кўтаргичлар.

— Компрессорлар.

— ва бошқа махсус автоускуналар.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Энгельс кўчаси, 118-уй.

ТЕЛЕФОН: 34-25-81.

ҲАШАМАТЛИ МУҲРЛАР ВА ШТАМПЛАР

Мустаҳкам сифатли исталган тилда исталган мураккабликда сиз танлаган йўсинда жиҳозланган ҳуқуқий жиҳатдан қонуний

ТОШКЕНТ

"ФАЙЗ Лтд."

700003 Тошкент Байналмилал кўчаси, 2-уй

Мулоқот телефонлари
45=45=56
45=43=56

● Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нашр кўрсаткичи: Г-18. Индекс: 64672. Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди — 19.00 30579 нусха босилди.